

MALĀLÙSYO NA MĀMÙLO

BAHIBURI KIYABO II

Une ngulönda ukupälísya aligwesa gwa umwe mwe mwāli ni ndumi u “kwíputíla u nkasi.” Umwene āli fiyo, mbine fiyo. Uswe tukāmenye iki ikyēne kyāli, kangi tukamanya iki kyāboníke, ikyēne itolo ukutēka ukubibí kangí umwēne āli nalöllöli āli nsitakwīyāgània, kangi isekema kifuki mia yumo na ihano, nafimbilisigwàga ukunkýunga umwēne mu bulaneti lya matalala. Popāpo... lōli umwēne yo ali kanunu lilino. I sekema yo yōsa yikindile, kangi umwēne ali kanunu. Popāpo umwēne yo fīyo mönywa, atāgile amapaundi kifuki kalongo, une ngusakikisyá. Umwēne akaya... Ikilo iki umwēne āmilile ikyākulümia kyāke ikyākwànda ukufuma Pandungu. Kangí popāpo umwēne āli mbine fiyo, kangi uswe twāsübile u Ntwa kuli umwēne, kangi Umwēne ālintwéle itolo umwēne ukukindilila. Lilino uswe tukulönda ukubabüla umwe ukukindilila ukwipütä ukuti umwēne isakukaba amaka gäke ukugomokelamo.

³⁰⁴ Kangí lilino, ubu bukwīsa ubumalikisyó bwa ndungu, u Ntwa itikisyegé, une ngufimbilisigwa ukubükä ku Miami. Umwinangu unkangale, Nkundwe Bosworth, ikubukaga ku Kāya, kangi umwene ali kifuki fyinja mia yumo lilino. Kangí umwene alinkungöléla une, umwene alinkuti, “Nkundwe Branham, isaga usangéétéko une mbibimbibi itolo, une ngulonda ukukubula ugwe ikindukimo bo une ngāli ngabükä.” Kangí umwene... Ena, une ngwinogona umwene ikuonda ukunyiputila une, kangi itolo ukubika amaboko gake pa une bo umwene akáli ukusokapo, umwe mumenye.

³⁰⁵ Kangí une—une ngusübila ukuti une mbagile ukumalisya amasiku gāngu nu bufumuke ngati F.F. Bosworth. Pa bōsa abanyāmbàla aba une mbamenye nkisu, aligwésa u nnyāmbàla une nāgène nagwe nkisu, une ngaganamo nagwe siku u nnyāmbàla uyu une nāli gwakunyonywa fiyo ukuya bo yūyo, ngati F.F. Bosworth; ukuya—ukuya ndūmbilili, iki une ngusanusya. Une ngampilikàmo siku u mündu yumo, nkisu-kyōsa, kulikōsa, ukutēndekamo siku ubuyobelo bumobwēne ukufwana na F.F. Bosworth lōli iki kyāli itolo kilikyōsa “u Nkristi,” na filifyosa “u nkundwe ugwanaloliloli.”

³⁰⁶ “Ifyakulekana fikuleka kunyuma kwa uswe amakato pa misānga gya kabalilo.” Umwene yo nkundwe nswigisye, kangi umwene yo naloliloli nkāngàle lilino, kifuki mia yumo. Polelo umwene yo—umwene ikubükä ku Kāya, ikyo kyo kyōsa,

kangi umwene ālimbulile une. Umwene āmenye umwene ayaga pakuya, kangi āgulilága itolo. Umwene alinkuti akabalilo akanyafu ukukīnda aka bumi bwake kafwene lilino akabalilo kako umwene ikugulila itolo, loli alinkuti umwene abagile ukumanya ukuti umwene ayaga pakubuka.

³⁰⁷ Une ndinkuti, “Une mbagile ukubūka ku Michigan undungu ugu, Nkundwe Bosworth.”

³⁰⁸ Kangi umwene alinkuti, “Ena, komma ukupela ikyene akabalilo katali fiyo, Nkundwe Branham, Une ngabagila ukumalika pabatalipo fiyo. Une nguya monywa akabalilo kōsa.”

³⁰⁹ Popāpo umwēne āli mwīnangu fiyo kwa une, ukusita kubūka kula. Lilino, linga une ngufimbilisigwa ukwēnda pa ndege, une nisa—une nisa kupululuka ukugomokela kangi lumo ukugomokela kuli kifuki kuli Pandungu nkilo; linga mma, ena, polelo une ngufimbilisigwaga ukwendesy’igali, kangi ikyene kibagile ukunyēgelaa une katalipo panini.

³¹⁰ Kangi mmwiputila Nkundwe Bosworth. Iputa itolo ukuti Kyala...kangi akabalilo kako Umwene ikwega u mweneluyungu uwaiyolo, ukuti Umwene isakutuma itolo i gileta lyamoto nukumpimba umwene mmwanya, muketile. Une nunganile umwene, umwene āli ngati tāta kwa une.

³¹¹ Unnyambala uyungi unkangale... umwene kangi Nkundwe Seward. Une—une mu luko lumo ulwa kuganila a bandu bakāngāle, une—une mbaganile abene. Kangi unkangale Nkundwe Seward, umwene alinkubuka ukugona utulo bo ulo, yópe. Ena, Nkundwe Seward akāfwene ukuya nkāngāle fiyo’mma, une ndikwinogona’mma, ngati Nkundwe Bosworth.

³¹² Kangi gwiputile Nkundwe Bosworth. Kilikyosa kitikuya maluba ukusyungutila ubuyo bula, loli ikyene kyo—ikyene kyo... Umwēne ikulōndīgwa inyīpūto syīnu, lōli komma fiyo kuli nakimo lōli itolo iyāke... ukuti Kyala isakummwītikisyā umwēne ukubūka mbutēngāno.

³¹³ Lilino... Kangi polelo uswe tukulonda kumbukilaga, pope, ukuti kilabo, u Ntwa iganegē, uswe tukusyila yumo mwa bīnītu ukufuma ku kipanga iki, Nkundwe Sol Coates. Umwēne ali apa utubalilo twīngi, abōmbile imbombo mbubōmbelambombo bwa fyakutumatumā ku fyīnja. Kangi umwēne āfwile ukukilania ku Kipatala kya Bafumakubwīte ikilo ikīngi. Nkundwe Cox na une ndinkubuka ukwakumbona umwene, kangi umwene āli... mbibi-fiyo. Kangi umwene akindilile lilino, Nkristi. Kangi uswe tukunsylāga umwene ukufuma ku Coots Kaya ka Fwa kilabo pamusi pa sala yimoyene, Nkundwe Neville kangi une. I kwaya ya batatu ya Neville yisakwīmbāga; kangi uswe twisakuyabanaga mōsa u bulūmbilili, Nkundwe Neville na une. Uko ko kuti, une ngāmènye akabalilo kāko uswe twātēndike imbātiko itolo fiki, kangi panongwa ya Meda. Kangi popāpo,

polelo, ifwa yāke yikuyaga kilabo pamusi pa sala yakwānda, ku Coots Kaya ka Fwa.

³¹⁴ Kangi polelo, pa sala ya bubili, Kihano, u Tāta. Wheeler. Uswe twankōlelāga umwēne Pod Wheeler; umwēne yo u, une ngwibwa naloliloli iki ikitalusye kyāke... Kangi, umwe mumenye, une—une itolo nkibwēne ikyēne mu kalatasi kangi ngāmenye ukuti umwēne āli ywāni, mpaka une nākyāgēnie. Umwēne āli mpalamani gwa uswe ku fyinja, kangi—kangi umwēne yo itolo awfile. Umwene āli papapa apa pankyeni pa kipanga, ikilo kimo, kangi une nagelaga ukuntwala umwene ukwisa ku kipanga. Ikilo kimo, kifuki imilungu mitatu igi gikīndíle, nimile palapala pala, kangi une itolo ngugela ukunsōnga umwēne ukwisa mu kipanga. Panongwa yakuti, une ndikwīnogōna umwēne ābūkāga ku kipāngā pamo āli nako ukwiyobela kwa luko lulilōsa, napāpo umwene ali nu ndumiana uyu ndumbilili gwa Baptisti. Loli umwene akáli nako nu kwikolela kulikōsa na mumo une mmanyile, kangi umwene akindilile lilino ukwagana na Kyala. Popāpo ikyo kisakuyaga Kihano pamusi pa sala yabubili ku Coots Kaya ka Fwa. Kangi yope, Nkundwe Neville kangi abene bisakwīmbaga, kangi pafwa yila pala.

³¹⁵ Kangi polelo, linga aligwesa gwa umwe uyu ikulonda ukwisa ku ngomano, uko ko kilabo pa sala ya bubili, pamo, kilabo pa sala ya kwānda. Une ngwīnogōna ikyo kyo kitalusye. Bule ikyēne, nkundwe? Kangi yabubile, kangi iyīngi yakwānda. Ngimba ikyo kitalusye? Yabubili, ku Coots Kaya ka Fwa.

³¹⁶ Kangi lilino, Pandungu kulubunju... Mpyāgile kwisakuyaga u bufumusye. Kangi Nkundwe Neville lumo ikukwitikisyāga umwe mumanye, pa kabalilo kala, itolo iki... linga uswe tubagile ukuya nu bubombelo bwa lubumbulusyo pa kilo kya Ndungu, pamo ko kabalilo kaki aka uswe tukugomokaga linga une ngupululukila kula ku—ku Florida ukumbona Nkundwe Bosworth. Une ngamanya itolo mūmo une ngusōkāga ukufuma ku mwēne, umwēne yumo mwīnángu umpala ugawaiyolo. Kangi lumo akabalilo kītu akabumalikisyo ukwāgana, linga, Ntwa ikwitikisyā ikyēne, pa kīsu iki. Kangi umwene... Une ngamanya kali une mbagile ukusōkāpo ukufuma ku mwene mbibimbibi palapala pamo mma; kangi une ndikulōnda ukusōkāpo ukufuma ku mwēne, lōli, umwe mumenye mūmo ikyēne kiyīlile, ugwe uli ni fīndu ifingi ugwe kufīmobilisígwa ukubōmba.

³¹⁷ Lilino lulipo ulufumusyo lumo une ngulonda ukuyoba apa akabalilo kako bakayapo bingi fiyo, kangi abandu aba bo binangu.

³¹⁸ Une nhobwike ukumbona Kalumbu Smith pala. Akabalilo ka kwanda une nālimbwene umwene nkabalilo akatali. Ngimba ugwe uli nkafu gwe Kalumbu Smith? Ikyinja, mwe, une

ngusubila akabalilo kabumalikisyo aka une ngetile ugwe... [Kalumbu Smith ikuyoba—Nsimbi.] Ku Benton Harbor, une ngusūbila ukufika kula akabalili kamo. Ikyo kyo kinunu. Une ngwītika akabalilo kābumalikisyo une nākubwēne ugwe, kwāli kububōmbèlo bwa fwa mu Louisville. Kangi une ngukūmbukila Kalumbu Smith kanunu fiyo. Mūmo uswe... Une nālisibile ukwīsa ukummwēga umwēne mu lole akabalilo kāko uswe tukubūka ukusuluka ku kipānga. Agaiyolo amakala ga malasya gītulike pānja kunyuma kwa ilyēne kangi ama madigadi gikubebeluka mmwanya na pāsi, kangi ukwēne kutalele; kangi une, ikilündi kimo kitugesye panja. O, mwe! Amīsi mingi gakīndile pāsi pa kisōko ukufuma pala, Kalumbu Smith. Ena, nkulumba. Ena, uswe tukupālisya u Ntwa panongwa ya ngumbusyo sila, kangi pope tunganile Umwene.

³¹⁹ Ikīndu kimo, umūndu yumo abagile ukuswīga, ikilo ikīngi... Une nāyobāga kwa Nkundwe Fleeman panja apa pa lukīndi. Kangi utubalilo tumo umunduyumo āyobile, “Palapala pāpo ubulūmbilili bumalīke, ngimba kyo fiki kikumpela Nkundwe Branham itolo ukusōkàpo nu kubūka?”

³²⁰ Apa po kilipo iki ikyene kili, unkasi gwangu ali mwēne. Muketile? Kangi linga une ngwānda ukuyoba, une nguyobaga sinda gwa kilo, kangi pala umwene alipo, itugesye pamwanya pala pa mwene kifuki akabalilo katali. Kangi iyo yo nōngwa iyi une ngubopela pānja, ukufika ukugomokela ku mwēne, umwe muketile, akabalilo ka nkilo kalikōsa; panongwa yakuti une ngufika ukuyoba, une nguyoba akabalilo katali fiyo. Une nguyobaga kwa *uyu* yumo ku sinda gwa sala. Une ngabagila itolo ukukindilila nu kuyoba, “Ulinkafu *ugwe* ikilo iki? Ngimba *ugwe* uli bulebule? Ngimba *ugwe* uli bulebule?” Une ndikubomba ikyo mma. Une itolo ngwīma nukubuka ukuyoba; kangi umunduyumo ikubuka ukuyoba isya kindukimo, kangi polelo une ndiko kula ku sala yimoyene. Muketile? Kangi fyōbène, umwēne ikwītūgasaya kangi ikugūllila na fyōsa bo ifyo. Kangi fyōbène ikyene kili. Une itolo ngālondaga ukwinogona ikyene kyāli nongwa yakuti une ngālondaga ukwāgana na binangu nukuponia amaboko gābo, kangi ukuyoba ubulilanisi bwitu na fyosa bo ifyo, loli ulwene lwāli itolo nongwa ya luko lula.

³²¹ Polelo, lilino, aligwesa yaga ndwiputo panongwa ya babine na bonywa.

³²² Kangi Nka. Harvey ali mu lutamio losa lula, umwene ikuya kanunu. Ena, nkulumba. Kangi une ndikumbona... Une... Lilino pabagile ukuyapo lumo, mūmo une mmanyile, umunduyumo, u ngānga apa. Kangi linga une ndi nsobi pa kigemo iki, Kyala nswaga une. Loli une ngwitika Kyala isakubakolaga abaganga bala ukuya bānōngwa panongwa ya iki abene bābombie ku nkikulu yula. Une—une ngwitika mu bupanje, une ngwitika mu mikota. Naloliloli, une ngwitika ikyene. Une ngwinogona Kyala ābatumile abēne apa ukututula

uswe, itolo mulamula mūmo Umwēne āutmile aba makanika panongwa ya magali na fyosa bo ifyo. Lōli u nkīkūlu unnini yula, u ngāga ālindambalike umwēne kunyuma, nukuti, “Umwene āliswile na kansa, kikayapo nakimo iki kibagile ukubombigwa.” U māma unnini gwa kipambo kya bāna.

³²³ Une ndinkubuka ku mwene, nukugela ukulīngānia ku mwēne mūmo kila ukwisila mu lwipúto...Kangi—kangi umwene yo nkikulu unkeke itolo, ukufwana malongo-mabili-na-fihano. Kangi mumo fikuti Kyala ābumbulwisyé u mwana gwake unnini, akēne kakubilikigwa “u bōnda gwa kīka” ukukilania ku kipatala kya bāna lilino, ukufuma ku menenjaitisi. Kangi u luko lwa kayilo fiyo ka u—u nnīni umwīnītu āli, kangi u Ntwa alinkumbumbulusya ikyēne itolo mbibimbibi itolo. Abēne, abagānga, bātolīgwe ukupilikisya ikyēne. Une ndinkubuka kula kwa Nka. Harvey, kangi une ndinkuti, “Lilino, Nka. Harvey, aba dokotala bakulekile ugwe?”

³²⁴ “Ena, nkulumba. Ikyene kyo...”

³²⁵ Kangi undume alinkuti, “Ena, kikayapo nakimo iki kibagile ukubombigwa, umwēne yo itolo īswile na kansa.”

³²⁶ Une ndinkuti, “Ena, lilino iki uswe tukulonda ukubomba, ko kummwitika Kyala, ukuti Kyala isaku—isakukumbulusyaga u...ukukumbumbulusya ugwe.” Kangi une ndinkuti, “Mūmo ikyēne kikuboneka, u kansa lumo abagile ukusita kusōkāmo mbimbibi; lōli linga uswe tukwīpūta, polelo ubūmi bwa kansa bukusōkāpo. Ugwe lumo ubagile ukuya mbinepo pa kabalilo kanandi, “kangi—kangi” une ndinkuti “ugwe ubagile ukuya butūsyo mbimbibi.” Kangi une ndinkuti, “Polelo ukufuma pa masiku manandi ugwe ubagile ukuya mbinepo ukukinda bwila.” Loli une ndinkuti, “Ugwe kufimobilisigwa ukubika ulwitiko lwako ukulwana na kansa.” Une ndinkuti, “Linga kansa ikuya mūmi, ugwe kufwa. Linga u kansa ikufwa, ugwe kuya mūmi.” Kangi une ndinkuti, “Lilino uswe tukwiputilaga.”

³²⁷ Kangi uswe twaliputile, kangi nu buketi bulibosa ubu une ngetile, Kyala apalamaasyege umbili gwa nkikulu. Kangi mbimbibi itolo umwene alinkuya kanunupo, umwene alinkubuka kula ukunketa mama gwangu, umwēne alinkuyāta ukusyūngutila u bupalamani, (akabalilo kāko umwēne āli itolo mu butolwe bo bula) akāli nabo nabumo ububabe. Kangi polelo ukufuma pa masiku matatu umwene alinkwanda ukuya mbine kangi.

³²⁸ Kangi polelo ukwisa ukusyagania ukuti akaya kala kāybōbile ukuti abēne “bābagile ukuhōmba untēngo gwa ngānga, linga abagānga bābagile ukupānja ikyēne.”

³²⁹ Kangi lilino linga une ndi nsobi, Kyala nswaga une. Lōli abēne balinkwēga u māma unkeke yula, bātēndīke u “kyākumanyilapo” ukufuma ku mwēne. Abēne balinkummwēga umwēne panja pala, kangi bālyēgile gōpe na māla ukufuma

mündä mwāke, na filifyōsa. Balinkwēga fyōsa-fibili ukufuma ku butündilo kangi ukufuma bubōmbi bwa lwānda, nu kutikimbula ifyēne pānja pa mbafu. Kangi āli pa mēsa ya bupānjilo isala lwēle-na-yimo ni kindukimo. U nāsi āyobile, “Ikyene kyābonekaga ngati ikibaga kya buhīnjilo, kūko abene bāsopile ifyānkat i fākē ukufuma ku buyo ukubuka ku buyo, nu kubiķa imifuko gya mafumbi igyapulastiki kangi amapīpa ga pulastiki.” Ikyo kyo kyapabwēlu, lōli ikyo kyo kyābwanalōli. Kangi amāla ga pulastiki ni fīndu bo fila, kangi bālindekile u nkīkulu yula mu butolwe bula, u māma unnīni. Une nguyoba, mu njila yāngu iyakwīnogonela ikyēne, bala abagānga bo batobesīgwe isya bugogi.

³³⁰ Umwene ābabulilé abene, umwene alinkuti, “Nkundwe Branham ānyīpūtīle une.” Kangi alinkuti, “Uswe tukwitikaga ukuti kansa gwītu yo . . . ukuti u kansa uyu afwile.”

³³¹ Alinkuti, “Une ndi ni nongwa simo kuli ugwe, ‘Kansa’ gwāko mūmi.”

³³² Ngimba umwene abagile bulebule ukuyoba ikyene? Ikyene kyāli nkati, nayumo x-ray abagile ukuyoba ikyene. Kansa yo . . . Ugwe ukabagila ukukīndanisa u kansa mwa x-ray, ugwēne go mbili gwēne, ugwe ukabagila ukukibona ikyēne. Kilipo ikindu kimokyene ikyakubomba, ukutumulania mu nkīkulu nukuntumula umwene ntuyabo. Ikyo kyo kyosa. Lilino linga umwēne āli māma unnini, une āngāli itolo ngundeka umwēne agele u lwītīko lwāko na Kyala mbuyo bwa kupela “ikyakugelelapo” ukufuma pa munduyumo bo lula. Lilino linga une—linga une ndi nsobi, linga une—linga une ndinakyo ikyakūnda ikyabusōbi, une ngulonda Kyala ukuhobokela une, umwe muketile. Panongwa yakuti une ndikulonda umwe ukwinogona ukuti une ndikwitika mu fyakupanjanja pamo ndikwitika mu bagānga ni findu. Ikyo kyo kili kanunu. Lōli une ngwinogona umwe mubagile ukumanya iki umwe mukubōmba bo mukāli umwe ukukūmba mwa mündu, komma ukubabombela abene itolo kuli ulugelelo bo ulo. Uko ko katalusya. Kangi lilino, ena, umwene akabagila ukuya mumi. Ikyo kyo kyosa. Linga umwene ukuya mumi, ikyene naloliloli kisakuyaga kimo mwa fīka ifikulumba ifi fibonikemo siku. Akabalilo kāko u nkīkulu yula ākētile pāsi nu kukēta ukuti amāla gāke pa lubafu lumo, kangi ifigo syāke syāfimbilisigwāga ukubōmbela pa lubafu ulūngi, umwene alinkusilika itolo bo *ulu*, alinkukinda . . . Fiki, ikyene kikali kindu . . . akandu akanini akapelakisa kākindile. Kangi itolo kifuki fyinja malongo-mabili-na-fibili pamo malongo-mabili-na-fihano mbukusi mama na batatu pamo bana abanike abanini ukuswīla. Ikīndu ikipelakisa-fiyō une mbilikemo siku mu būmi bwāngu. Une ndinkuti, “Ku njila yāngu iya kwīnogona ikyēne, u ngānga atobesīgwe panongwa ya . . .” Linga umwēne ālyēgile u nkīkulu yula itolo ukuya kyakugelelapo panongwa yakutu

akāya kayaga pakuhōmba kuli ikyēne, polelo ikyo kyo kisobi, kilingitikisigwaga mma.

³³³ [Unkundwe ikulālusya linga Kyala abagile ukupyanikisya unkikulu—Nsimbi.] Ena, une ngukubula ugwe, nkundwe, ikyene kikaya kisitakubagila. Kangi ikyēne kyo—ikyēne kikaya... Ikyēne kyo—ikyēne kyo kibagle, kangi kyōpe kibagisēnie. Panongwa yakuti une mmenye u nnyāmbála uyu āli nu lukōngi lutumuligwèko, mu California (umwe mwēsa mukuyūnga itolo lōsa ni kyēne mu kalatasi), āliputiligwe, kangi ulukōngi *ulu* lwātumuligwe pamwanya *apa*, nalōli lukulile pāsi mpaka inyōbe syālyāndile ukusōka pānja pa ikyēne lilino; ukwīsila mu bulūnganisanie, ukwīsila mu lukōngi lwa pāsi, ukwīsila nkiboko, nu tuyabo twa tufundo twāgomokile pa nyōbe, umwe muketile. Iyēne yo yili mu i, une ngwitika, i *Ulufumusyo lwa Lwitiko* umwēsi guligōsa. Napāpo linga umwēne ali na maboko gāke panja bo *ulu*, ânāngisye ikyēne pāpo ulukōngi lwāke lwātumuligwe, pāpo ulwēne lukulile ukufumapo. U mwēsi guligōsa ulwēne lukwīsa, kuli kifuki i kyīnja.

³³⁴ [Unkundwe ikuyoba kangi—Nsimbi.] Naloli, uko ko kutalusya. Une ngwitika... Ikyene—ikyene—ikyēne kyo kindu kipala, muketile, ikyene kyo kindu kipala fiyo. Apa na apo une mbilike isya ikyene. Lilino, nu Nkundwe Bosworth, umwene alinkummwiputila unkikulu ubusiku bumo. Kangi une nāli nayo yumo mu lukomano lwāngu. Lōli Nkundwe Bosworth āli itolo mbimbibi; ugwāngu ālyēgile itolo pakabalilopo panini ukuti ikyēne kibōmbe ikyēne.

³³⁵ Umwēne ālipūtīle unkikulu... Lilino, une nābalile ubukēti bwa nkikulu. Āli na kansa, kisita mbulo; álile imbulo yake ukusōkàpo. Kangi ulubunju lwa kilabo unkikulu ali ni mbulo. Lilino, une mmenye iki... Lilino, uyo yo Nkundwe Bosworth, mwa buku gwake akolelīgwe *Kristi U Mbumbulusyi*, Une ngwitika, pamo, *U Ntwala Buhobofu*, yumoywene. Lilino, ikyene kyo kili mu buketi bwa nkikulu, ni ngamu yake na adiresi. Kangi umwēne ali nabo abapalamani na bagānga na filifyōsa ifingi ukusisimikisyra ikyēne, ukuti ikyēne kyāboniké.

³³⁶ Lilino, ku Little Rock, Arkansas, ikilo kimo nkyūmba, une nālīputīle kula... komma Little Rock, lōli Jonesboro. Ukuti une niputaga... Une ndinkuti, “Une nguyaga pakwitugasya mpaka une ngumwiputila umundu ugwbabumalikisyo.” Une nāli amasiku lwēle ni kilo mu kigemo, muketile. Kangi polelo... kangi ukukilania nkyūmba āli po unkikulu ikwīsa, āli na kafunga pamwanya bo *ulu*, kangi une ndinkwīnogōna umwēne ālilāga. Kangi une ndinkuti... O, une ngusakikisyra iyene yāli sala ya bubili pamo ya butatu ndubunju, Une ndinkuti, “Komma ukulila, kalumbu, Kyala yo Mbumbulusyi.”

³³⁷ Umwene alinkutu, “Une ndikukúta mma, Nkundwe Branham.” Umwene ālinkusemesya ikyene; umwene akāli ni

mbulo, muketile. U ngānga āyobile... U kansa ātalile ālile pāsi ku kifupa ikyēlu mu mwēne... ifyēne fyānāngisyāga. Kangi une naali nu lwiputo kuli umwene, nu kunsuma u Ntwa ukumbumbulusya umwene.

³³⁸ Kangi kifuki imilungu mina pamo mahano ukufuma pala, une nāli mu Texarkana. Kangi pala ālipa u nnyāmbàla umfwāle-kanunu itūgèsyé pala, umwēne alinkuti, "Ngimba une mbagile ukuya itolo ni lisyu, Nkundwe Branham?"

³³⁹ Nakalinga itolo bo umwene afikile pa kigemo, yumo mwa bambililabahesya agelile ukumpela umwene ukuya kimyemye. Une ndinkuti, "Ena, unko uswe tukete."

³⁴⁰ Umwene alinkuti, "Ugwe kumwagania unkikulu unkeke uyu?"

³⁴¹ Une ndinkuti, "Umma, une ndikubomba."

³⁴² Umwene alinkuti, "Linga ugwe gwākētīle ku kipīcha iki ugwe kwisakukyāganía ikyēne." Kangi umwēne āli yo ngogatunyamana ku—ku Texarkana, kangi yula āli yo māma gwākē ni mbulo imbya-ya-lululu yikulile ukufuma pala, itolo mbubonekelo itolo ngati iyīngi yila.

³⁴³ Lilino ikyo kikubuka ukunangisya ukuti Kyala... Une nkibwene ikyene kibōmbīgwe. Lilino, Kyala abagile ukubomba kila panongwa ya u nnīni Nka. Harvey. Kangi une ngwiputa ukuti Umwene ikubomba, kuli a kandu akanini akapelakisa aka kakulōnda ukuya nu bumi.

³⁴⁴ Nkundwe Tony, ngimba ugwe gwālī ni kindukimo?

[Nkundwe Tony ikupāngā isya bubūmbulusyo—Nsimbi.] Uko ko kutalusya.

Ameni. Ameni. Ena, ikyo kyo kinunu, kyópe. Ena, Umwene naloliloli isakubombaga ikyene, Umwene yo Mbumbulusyi.

[Unkundwe ikuyoba kwa Nkundwe Branham—Nsimbi.] Ena. Ena. Ena, nkundwe. Ameni. Naloliloli. Ena.

³⁴⁵ Une āngāli naloliloli... Ena, une ngusubila ukuti Kyala ikupyanikisyaga ikyene kwa umwe, mwanundumiana, ugwe ubagile ukukyēgela ikyēne kulakula ukugomokesya nu kunnāngisyā umwēne. Ikyo kyo itolo katikati. Ikyene kyo panongwa ya buketi ku lwīmiko lwa Kyala, ngusuma ukuti Kyala ikubombaga ikyene. O, Umwene—Umwene... Linga Umwene yo Kyala Mwenemaka, Umwene abagile ukubomba ifindu fyosa. Linga Umwene akabagila ukubomba ikyene, fyosa ifindu, Umwene akaya Kyala Mwenemaka.

³⁴⁶ Kilipo ikindukimo iki kikututēndeka uswe iki uswe tuli, mu njila iyi uswe tuli, pamo uswe twābagile ukuya nu—nu ntu bo njuni, pamo ikindukimo bo ikyo, linga pakāliko u Mweneminogonelo kunyuma kwa uswe utupela aligwēsa gwa uswe ni kyakukīndàna, ukupela ikipiki kya gwamboso

ikipiki kya gwamasapa, u mpiki gwa mukoma, kangi—kangi ukukīndanisya pakati pa gyēne iki—iki igyēne gili. Ukupela uswe kisita ni...fimo nu lusyōya, kangi fimo na mayoya, kangi fimo ni fipapa, ifi ugwe... Muketile, īkyēne kyo—īkyēne kyo u Mwenemīnogonelo kunyuma kila, uyu yo—uyu yo ikulagila kila. Ena Umwēne ikukolelela fyōsa ifindu mfiboko Fyāke. Kangi une mmenye Umwene abagile ukubomba ifindu fyosa. Kangi uswe tukusumila ku kyene, uswe twisakwiputa.

³⁴⁷ [Unkundwe ikuyoba kwa Nkundwe Branham—Nsimbi.] Kitalusye. Uswe tulinakyo...

³⁴⁸ [Kalumbu Snyder ikuyoba, “Nkundwe Billy, nhobokela une.”—Nsimbi.] Ena, mama, ikyo kyo kili kanunu mosā, kindililaga. [Kalumbu Snyder ikupāngā umwēne ābūmbulusigwe akabalilo kākō Nkundwe Branham ālimwīpūtile pa Ndungu ugu gwākīndāga.] Ameni. Umwe mumenye, une ngelile ukwinogona, Kalumbu Snyder, akabalilo kamo akabalilo kako une nimege apa mbumpake bula, une ndinkwinogona... Une nalimbulile Nkundwe Cox, Une ndinkuti, “Une ndikuyaga nukuya pakugela kangi mma isya sila ingomano sya kumanyanyinogono ukusuluka ku kipāngā.” O, umwe mukamanya mūmo u mōhēsi ikundumila une ukusyūngutila i kisīnga, kalumbu. Mumo—mumo umwene ikubombela ikyēne! Umwe mumenye, ukumbula une isya isi imanyanyinogono.

³⁴⁹ Kangi apa, kyābonike ukusyāgānia ukuti u kalumbu gwa Nka. Wood apa... Une ngakētāmo siku balibōsa ba bāndu bābo. I kibugutila kya bēne kyābumbulusigwe akabalilo kala, kangi aligwēsa... Fiki, umwe mumenye, ikyene kyo kiyabo kikulumba kya bandu bala aba babumbulusigwe. Kangi ukufuma pa... Ikindu ikihesya lilino: kalumbu gwake, Une nālīle ifyakulya fyakugonela nu mwene ikilo kimo, ukufwana imilungu mibili pabutasi,... O, ikyene kyo kubutali pási mfyamba mu Kentucky, kangi une—une itolo mmenye umwene āli na masyu bo yu Nka. Wood, kangi ukwene kukāli bwēlu fiyo ku kyūmba. Kangi une ngāpēle ubutego bulibōsa mma ku mwēne mulimōsa, une nāli, nāyobile mbwīngipo ku ndume gwāke, umwēne ātēndekesyāga ifyākulya fyakugonela. Kangi uswe tulinkubūka pānja nu kwakwītūgāsyā nu kulya; kangi ukugomokela nkati mula, une nāyobile ku ndume gwāke, ndinkusumuka nukukīndilila ukubūka pānja. Kangi Kyala Yuyo yo Ndongi gwāngu gwapamwene amenye (nīmīle pa kigemo iki) une ngalimmwāgenièmo siku unkīkūlu yula.

³⁵⁰ Kangi popāpa ukufuma pāpo u bubōmbelo bwa bubūmbulusyo bwāmalike, une nātēndike ukukōlēla kwa pakigemo kuli abatulwanongwa ukupīndūka. Kangi umwene āli gwamatingo fiyo ukulwana ni Kyene; kangi umwene alinkupinduka nukupa ubūmi bwāke kwa Kristi, alinkufyūsya mmwanya ikiboko kyāke ukuti umwēne ikubīkāga ubūmi bwāke

kwa Kristi, kangi ãlilàga. Ukufuma pâpo bôsa ubupakigwe bwâkîndile, ukutêndèka ingôlêlo yângu ya pa kigemo, na fyôsa bo ifyo. Kangi polelo une ndinkwagigwa ngusyûmbutuka, kangi apa yali mboniboni, kangi une nalimbwene u nkundwe gwake; uyu ãli kalumbu, uyu ãli kalumbu gwake, kangi bala palikimo.

³⁵¹ Kangi une ndinkwinogona umwene ali nkasi gwa Charlie, panongwa yakuti une nãmenye itugesye pa kigemo ilisiku limo, pâsi pala ku—ku nyumba ya Charlie... Unkasi unnini, akandu akanini akanandi, u Ntwa ãlimbonisyé une ulutamio ulu umwène ãfumile pakuya nalo. Kangi ukufuma pa sala yilayila, u Ntwa apalamasîsyé umbili gwake, itugesye pala pa kigemo kyake lilino. Tony, kûko uswe twâliko, pâsi pala, twâbûkîle ukufwima abalukoti. Kangi u Ntwa alinkupalamasya umbili gwake kangi alinkwega ikindu iki umwene alinkufimobilisigwa ukufwala kosa ubwa...ku bumi bwake bosa, kubutali nu mwene; itolo itugesye pala. Kangi u nkikulu unnini akabalilo kosa ãlyâga kubutali kula kubumalikisyó ubûngi i kigemo, loli umwisyugu, umwene ikwisa itolo ukusyungutila, kangi ikusemesya ikikota kyake nkati, kangi ikulya kifuki na une. Umwene akámenye iki umwene ábombaga. Undume itugesye bo *ulu*, kangi Nkundwe Banks itugesye pala, kangi uswe tukuyoba. Kangi umwène alinkwenda ukusyûngutila, nu kwéga ikikota kyâke, nu kukibika ikyéne pa bwa apa kifuki nu lubafu lwângu. Kangi ikyéne kyâli ku fûndo, u Ntwa ãnângísyé imboniboni palapala pala. Kangi une ndinkunkoléla undume gwâke pânja, panongwa yakuti ulwène lwâli lutamio lwa nkikûlu, une ndinkwânda ukumbula umwène isya iki kyâbonîke. Umwene alinkuti, “Nkundwe Branham, iyo yo katikati njila ikyene kyâbonîke, katikati bo ulo.” Kangi pala umwene alinkumbula umwene, kangi u Ntwa alinkubumbulusya umwene. Umma ndaga.

³⁵² Kangi polelo ukufuma pa lukomano lwâmalike ikilo ikingi, kangi u kalumbu uyûngi uyu, une nãlimbwéne uyu unkeke Charles nu nkikûlu uyu palikimo. Une ndinkwinogona, “Uyo aabagile ukuya nkasi gwake; loli unkasi gwâke yo gwanywili-nyelu, kangi uyu yo nkikulu gwanywili-nditu.” Kangi une nãbonike ukukêtësyá i mboniboni yilinkusema ukukilania mu nguto pabwa apa. Kangi umwene ãlitugesye pala ukwipupúta amaso gake kangi u Ntwa alinkunangisya imboniboni ukufuma pâpo umwene ãli...ukukôlela kwa pakigemo...ukufuma pâpo u lukomano lwa lwiputo lwâmalike, ukubumbulusya kwa babine, kangi ukukôlela kwa pa kigemo kyatendekigwe, kangi Kyala alinkugulila mpaka umwene âpindwike nukupa ubûmi bwâke ku Mwene kangi polelo alinkusyumbutuka nukumbumbulusya umwène. Kangi umwène afumile pakuya... indamio syâke syaliswile mmwanya ku fyînja. Kangi umwène ãbûkîle pâsi fiyo, na filifyôsa, mpaka ni njayo syâke syâli syânginya kûko fyôsa fyâkindilemo ukufuma ku mwène (i

myāfi) ukufuma ku mbili gwāke. Ikwīpilika kanunupo ukukīnda umwēne īpilikilēmo siku mu fyīnja, muketile. Kangi mumo u Ntwa ukwisila mu lipyana lyākuswigisya Lyake likubomba ikyo! Une ngwinogona akene ko ka ka kapango; bule akene, Kalumbu Wood? Kangi mumo Umwene ikubombela! Ukufuma... Fiki kuyoba? [Kalumbu Wood ikuyoba, “Umwene ātagile amapaundi mahano na mabili undungu ugu gwākīndàga.”—Nsimbi.] Amapaundi mahano na mabili pa ndungu. O, Umwene yo Kyala, bule Umwene?

³⁵³ Lilino, une ngubabulaga umwe, inongwa iyi une njobile kwa Nkundwe Neville... Une ninogonaga lumo umwene aali ni ndumi ku kilo iki. Umwēne alinkuti, “Umma,” umwēne akāli mma. Kangi une ndinago amalālūsyo amanāndi apa aga gāsyēlepo, Une nālipilike mulwiho ukwifimbilisyia ukufika ukusuluka kuno nu kwāmula amalālusyo aga. Polelo une ndinago bibili pamo batatu agakongelelapo une lumo ndisakufika ikilo iki.

³⁵⁴ Une ngulonda ukubanangisya umwe gamo itolo gābīkīgwe muno ukufuma ku ndumbilili. Nkundwe Neville itolo, pamo, Beeler itolo ātwèle ageene kwa une. [Nkundwe Branham ikwaamula aga gikukonga amalaalusyo lwele mu Kiyabo III, ukuya malālusyo 67 ukīndilila 74—Nsimbi.]

Ngimba amabwe gikwīmilila fiki Busetuli 21:19 na 20?

Līngānia ifinyamana fina ifya Busetuli 5... Umwēne ikusanusya 6; ikyēne kikaya Busetuli 5, ikyēne yo 6, une ngwinogona.

Kangi ywani yo bakulumba malongo-mabili-na-bana?

Ngimba akalisi akakesefu ka Bwandilo 38 kāsanusyàga fiki?

Ko kugu ifyabupi fikuyaga pakutumigwe ukufwāna nu bufwe bwa bakēti babili, Busetuli 11?

Ko kugu kwisakuyangako abikemo ukufuma pa bulagili bwa fyinja elifu? Kangi ngimba lo luko luki ulwa mbili abeene bisakuyaga nalo?

Ngimba uswe twisakulōnga a bāndūmi bulebule?

Syo nywīli nki isi sikwīsa ukuya sya bāndūmi isya Bakorinti Bākwānda?

³⁵⁵ Yoba isya gamo amanunu gala, ago go gamo amanunu gala. Une lumo ndisakufika ku gene ikilo iki, loli linga u Ntwa ikwitikisyia, une nisakugelaga ukwēga agēne akabaliloo akakōnge uswe tukwīsa muno panongwa ya ikyo.

³⁵⁶ Une ndinago gamo amamogi muno ikilo iki; polelo uswe itolo tukwiputa lilino nukusuma u Ntwa ukututula uswe, kangi uswe tukubüka mulamula mu fyēne panongwa ya makōnge, o, maminiti malongo-matatu-na-mahano, malongo mana.

³⁵⁷ Lilino, nsayigwa Tāta Gwakumwanya, uswe tukupalisya kwa Ugwe panongwa ya fyosa ifi Ugwe ubombile kuli uswe. Kangi, o, ikyēne kyo kyākuswigisya mūmo fikuti ilipyāna Lyāko likufika pāsi kwa uswe. Une ngwinogona lilino, ikilo kimo, kangi yula unini umwīnangu gwa une, o, ukuya mbine fiyo, kangi Ugwe ulinkwīsa pa buyo. I sekema yāke yilinkwānda ukubongotoka ukufuma isala yilayila, kangi yo yisile lōse ukumalisigwa lilino. Une ngupālisya Ugwe. Kangi i... itolo ngwiputa ukuti Ugwe kuyaga na aligwesa kangi aligwesa uyu āalusisyé ubusume ikilo iki. Kangi finini ifi uswe tumēnye, mpaka ikyēne kikwīsa ku twāya twītu twēne, iki ikyēne kikusanusya, u lwīpūto ulunīni. O Kyala, fiki... mumo—mumo gwābwanaloli Ugwe gwīsile ukuya. Mu sala yila akabalilo kāko u ngānga isakusōka ngapo, nu kuyoba, “Une ngamanya, une ngakētāmo siku akandu kamo bo akēne,” kangi polelo Untwa Yeso ikwendelela pa buyo.

³⁵⁸ O Kyala, Ugwe uli gwanaloliloli fiyo kwa uswe, kangi uswe tuli basangalufu fiyo panongwa ya kyēne. Uswe tukusūma Ugwe tuswaga uswe panongwa ya njila syītu syābōlo, ni njila syītu isyabutoyofu. Kangi, o, itolo kumbukilága uswe, Ntwa, ukuti uswe tuli mbili gwa bündu nkīsu ikyāngísi, ikīsu kya ngīsi nu butulwanongwa nu bufulugánio. Kangi uswe tukukētésya ukukīnda ikikīngo, mūmo ikyēne kyāyilíle, pamwanya pa kisyō kyītu, kangi uswe itolo tukukēta nu kumanya mūmo uswe tukubōmbēla mbündu apa. Lōli ilisiku limo akabalilo kāko ikikīngo kila kīnusīgwe, uswe twisakukukeeta Ugwe kisyō ku kisyō nukumanya muumo uswe tukumanyigwa. Ilyo lyo lisiku ili uswe twīsyūkile.

³⁵⁹ Uswe tukusuma Tāta, lilino, ukuti Ugwe kututulaga uswe bo uswe tukugela ukupa ku bāndu i Lisyu lya Kyala, ukufwana nu busume bwābo. Ega ububine bōsa ukufuma kwa uswe. Uswe tukufūmbwa Ugwe, Ntwa. Kangi uswe tukusuma ukuti Ugwe kupaga ikyene. Unko ikisa Kyako kipegigwe kwa uswe, kabuno uswe tukusuma ikyene mu Ngamu ya Yeso. Ameni.

³⁶⁰ Lilino, mu kwāmula amalālūsyo, une ngaya nnunu-ukukīnda nkīsu, umwe mumenyē. Lōli une nisakwāmūla ikununu-ukukīnga ukufuma ku bumanyi bwāngu.

³⁶¹ Apa lyaalipo limolyene ili une nalyandile nu kilo ikingi, kangi une nafimbilisigwaga ukwima:

60. “Nu Mbepo yumoywene uswe twesa tōsígwe mu mbili gwa Kristi.” (Umwe mwesa mukukumbukila ukuti lila lyāli lilaalusyo une naalipo. Lilino ilyo likwagigwa, ena, mu Bakorinti Bakwanda 12)... Pa kabalilo uswe tuli... tukwambilila ubupapigwe ubupya, iki kikuboneka. Ikyene kyo iki... Ngimba ulu lo Losyo lwa Mbepo Mwikemo, pamo lulipo u losyo lwa pankyēni, pamo ngimba ulwene ko kwisusya?

³⁶² Lilino, apo lilipo i lilālusyo naloli, kangi uswe tubagile ukutāga akasyāle ka kabalilo kītu palapala pa limo lila, kangi ikilo iki na kilabo nkilo na fyosa bo ifyo. Ilyēne lyābagile ukwēga...ilyēne libagile—ilyēne libagile ukupinyilila lyōsa i Bāngeli palikimo. Ilisimbo lililyosa likufimbilisigwa ukupinya palikimo ni Lisimbo lililyosa mu li Bangeli.

³⁶³ Lōli itolo tukugela ukutēndēka ikyēne itolo mbupipi, kyāpabwèlu mūmo une mmenye akatēndekèlo ikyēne, umma; akabalilo kako ugwe kwitika pa Ntwa Yeso Kristi, ugwe polelo uli nu bupapigwe ubupya. Akabalilo kako ugwe kwitika pa Ntwa, ugwe kwambilila ilinogono ilipyä, ubumi ubupya, loli ulwene lukaya Losyo lwa Mbepo Mwikemo. Muketile? Ugwe uli nabo ubupapigwe ubupya akabalilo kako ugwe kwitika, ugwe uli nu Bumi Bwasyepwa. Ikyene kyo kyābúpi kya Kyala iki kikupīgwa kwa ugwe ukwisila mu lipyana ilyapamwene ukwisila mu kwitikisa i kikungilwa iki Kyala ikupa kwa ugwe. “Umwene—umwene uyu ikupilik a Masyu Gangu kangi nukunyitika Une, ali nu Bumi bwa Syepwa.” Uli nu Bumi ubusitakumalika; ubo bo bupāpīgwe ubupya, ugwe upīndwike, ikyēne kikusanusya ugwe “usyūmbutuka.”

³⁶⁴ Loli u Losyo lwa Mbepo Mwikemo lukukubika ugwe mu mbili gwa Kristi, ukwīlāmbìka ku fikungilwa fya bubombelo. Ikyene kitikukupela ugwe ukuya Nkristi gwakukīndapo, ikyene kikukubika itolo ugwe mu mbili gwa fyabupi. Muketile? “Lilino, ukwisila mwa Mbepo yumoywene” (Bakorinti Bakwanda 12) “uswe twesa tōsīgwe mu mbili gumogwene. Lilino,” ikuyoba Pauli, “filipo ifikungilwa ifikindane, kangi mu mbili ugu go ifikungilwa fyamwambepo fihano-na-fina.” Kangi mu mbili ugu... Ugwe kufimbilisigwa ukōsīgwa mu mbili ukuti ukabe kimo mwa fyabupi ifi. Ifyēne fikwīsa nu mbili.

³⁶⁵ Lōli, lilino, ukufwana nu kuya nu Bumi Bwasyēpwa kangi ukuya Nkristi, ugwe uli Nkristi pa kabalilo ugwe kwitika. Lilino, ikyo kikaya kwīpela-kwītika mma, uko ko naloliloli kwītīka pa Ntwa Yeso nu kummwitikisa Umwe ukuya Mpoki gwāna nagwāko; ugwe upāpīgwe kabubili palapala pala, nukuya nu Bumi Bwasyēpwa. Kyala ikwisa mwa ugwe.

³⁶⁶ Lilino kētésya, Bumi Bwasyēpwa; Yeso ātíle, “Umwene uyu ikupilik a Masyu Gangu kangi nukummwitika Umwene uyu ālindumile Une, ali nu Bumi bwa Syepwa, kangi atisakwisa mu bulongi loli akilenie ukufuma ku bufwe ukubuka ku Bumi.” Ugwe gwe kipeligwa ikipyä palapala polelo. Polelo Pauli ályagene na bambo mwa bandu bala, kula mu Imbombo 19. Abēne bāli na bēne u ndūmbilili pamwanya pala uyu āli gwāndagilo umpīnduke ugwa ngamu ya Apollosi. Kangi Apollosi āli nnyāmbála ugwanakasa mu Masimbo, kangi umwēne āsisimikisyāga ukwisila mu Masimbo ukuti Yeso āli yo Kristi. Muketile?

³⁶⁷ Lilino kêtésya. Apollosi, ukwisila mu Lisyu, ãsisimikisyága ukwisila mu Lisyu. "Ulwítiko lukwísa nu kupilika, ukupilika isya Lisyu. Umwene uyu ikupilika i Lisyu Lyängu, kangi nukummwitika Umwene uyu ālindūmile Üne, ali nu bumi ubusitakumalika." Ugwe mukupilikisa ikyene? Apollosi, ni Lisyu, ãsisimikisyága. Kangi aba bâli Bakristi, abéne bâli baköngési, abafundígwa. Kangi Apollosi ãsisimikisyága ukwísa mu Lisyu, ukuti Yeso áli yo Kristi. Kangi abéne bâli nu busangulufu ubukulumba kangi bâlyâmbilíle i Lisyu, lôli ukumanya lwène ulôsyo lwa Yohani.

³⁶⁸ Kangi akabalilo kâko Pauli ákîndíle ukwisila ifiloboko fyapamwanya ifya Efesi, umwene ikubâga abafundigwa aba kangi umwene alinkuti, "Ngimba umwe mwâmbilíle u Mbepo Mwikemo ukufuma pâpo umwe mwâlitíke?" Muketile?

³⁶⁹ Lilino, akabalilo kako ugwe kwitika, Yeso átile, "Ugwe uli nu Bumi Bwasyepwa." Ubo bo bupâpígwé ubupya. Ulo lo lupinduke lwako, ukwanduka. Lôli u Lôsyo lwa Mbepo Mwikemo lo maka ga Kyala ulu ugwe gôsígwemo kangi gwîlâmbike ku fikungilwa fihano-na-fina ifi ukubombâ ukwísa mwa ugwe; bo ulu, ukulumbilila, babângeli, abatumigwa, abatimi, basololi,...kangi fyosa ifikungilwa fya mbili fisile mu iki, akabalilo kâko ugwe gôsigwe mu mbili ugu. Kangi ikyo kyo...kitikupela ugwe ukuya Nkristi aligwesa uwakóngelelápô, ikyene itolo kikubíka ugwe pabuyo-na-pabuyo mu buyo ukuya mbepo ya bubombèlo mu Kipânga kya Kyala gwâbûmi. Lilino umwe mukupilikisa ikyêne? Muketile?

³⁷⁰ Lilino iililálusyo lyo...Unko uswe tulyâmule ikyêne itolo limo ukwisila mu limo, galipo amalálusyo matatu.

"Nu Mbepo yumoywene uswe twesa tôsígwé mu mbili gwa Kristi."

Uko ko katalusya, Bakorinti Bakwanda 12 twisakupa i lyâmulo ku ilyo. Umma ndaga.

Pa kabalilo kala uswe tukwambilila ubupapigwe ubupya, iki kikuboneka? Ngimba ikyo kyo ndili?

³⁷¹ Ikyo kyo iki abene bikulonda ukumanya, ena... "Nu Mbepo yumoywene..." Umma. Umma. "Nu Mbepo yumoywene uswe twesa tôsígwé mu mbili gumogwene." Muketile, ako kakaya kabalilo kâko ubupâpígwé ubupya bukwânda, ubupâpígwé ubupya bukwânda akabalilo kâko ugwe *kwitika* pa Ntwa Yeso.

³⁷² Lilino muketile, kikayapo ni...kikayapo ikindu kimokyene...Lilino pilikisa. Ngimba ugwe kubombaga fiki palubafu lwa kwitika? Kiliku ikyâkóngelelápô iki ugwe ubagile ukubomba? Ngimba ugwe kubombaga fiki ukufwana ni kyene ukukinda itolo ukwitika ikyene? Mbula une ikindu kimokyene ugwe ubagile ukubomba. Kikayapo ikindu kimokyene iki ugwe ubagile ukubomba panja pa kwitika Ikyene. Lilino, linga kalikosa kakwísa panja pa kwitika kwiñu, ikyêne kikaya

mbombo ya bwīgáne bwāko gwīmwéne, ubwēne bo bubōmbélo bwa Kyala. Polelo . . .

³⁷³ Lilino linga uswe tubagile ukuyoba ukuti akabalilo kako ugwe . . . Utubalilo twingi une ngetile, utubalilo twingi, bāndu bikwitikisyá “ubuketi bwakwāndila bwa kuyoba mu ndimi” ukuya Mbepo Mwikemo. Kangi utubalilo tumo bikuyugania abandu, pamo ukubatika abene nukubapapata abene, bikuyoba, “Yoba ikyene. Yoba ikyene. Yoba ikyene. Yoba ikyene.” Umwe mumenye, ukwāndísya i lisyu ukwāndísya kangi ukwāndisyá, “Yoba ikyéne. Yoba ikyéne. Yoba ikyéne.” Muketile, ikyéne kyo kindukimo ugwe kubōmba gwīmwéne. Kangi—kangi—kangi ikyéne kiti . . . ikyéne kitikubōmba . . . ikyéne—ikyéne kyo nakimo. Ugwe ubagile ukwēga ulufubānio lwa ndimi. Ugwe ubagile ukwēga i—i kilündiko lya fīndu, kangi ifyakunyenyesusya. Loli linga kalikosa kakwisa panja pa lwitiko lwako gwimwene ulwa pamwenepamwene, ikyene kikufimbilisigwa ukuya kyabupi Ikyabunyakyala kya Kyala kipēgìgwe kwa ugwe. Muketile?

³⁷⁴ “Kangi ukwisila mwa Mbepo yumoywene uswe twesa tōsígwe mu mbili gumogwene.” Uko ko kutalusya, muketile. U Lōsyo lwa Mbepo Mwikemo bo bukīndáne ukufuma ku bupāpīgwe ubupya. Kimo kyo bupāpīgwe, kimo kyo lōsyo. Kimo kikutwāla ugwe Būmi Bwasyèpwa, i kīngi kimo kikupa ugwe a maka. Ikyéne kikupa amaka mu Būmi bwa Syèpwa, muketile, ukubōmbèla. Lilino umwe mulipilikīsyé ikyéne? Kanunu. Umma ndaga.

³⁷⁵ Lilino apa lilipo ilīngi, likwīsa kabubili, ikinunu-ukukīnda iki une nāli na gēne pa kilo kila:

61. Ngimba ko kugu āliko Mbepo gwa Yeso amasiku matatu u mbili Gwāke gwāli mu’ipūmba? Ngimba u Mbepo Gwāke āli kugu?

³⁷⁶ Lilino, u mbepo Gwake, linga ugwe kukongaga a Masimbo, . . . ena, uswe tubagile itolo ukutwala ubuyo bwingi. Loli, une nguswiga, aba bali ni Bangeli? Nkundwe Stricker, ugwe uli ni Bangeli? Umma ndaga. Nkundwe Neville, ugwe uli nalyo limolyene? Nyēgela une Masalimo 16:10. Kangi ywani uyungi? Kalumbu Wood, ugwe uli ni Bāngéli pala? Ena, Nkundwe Stricker, (umma ndaga, aligwesa gwa umwe), umwe mukummwaga Imbombo 2:27, Imbombo 2:27.

³⁷⁷ Kangi lilino, ubuyo bwakwanda, akabalilo kako Yeso āfwile . . . Akabalilo kako ugwe kufwa, u mbili gwako gukufwa. I lisyu *bufwe* likusanusya “ukupaguligwa,” itolo ukuya gwākupaguligwa ukufuma ku baganigwa bako. Lōli apa Umwēne āyobíle iki, mwa Mwikemo Yohani, untu gwa 11, “Umwēne uyu ikupilika . . .” Komma . . . Une ngusuma uluhobokelo lwīnu; ikyo kyāli mwa Mwikemo Yohani 5:24,

“Umwene uyu ikupilika a Masyu Gangu ali nu Bumi bwa Bwāsyèpwa.”

³⁷⁸ Yeso aayobile kwa Marita, uyu isile ukwagana nu Mwene, . . . Umwene aatile, “Linga Ugwe āngāli kuya apa, nkundwe gwangu angali akafwa mma. Loli pope lilino, kilikyosa iki Ugwe kunsuma Kyala, Kyala isakukupaga ikyene kwa Ugwe.”

³⁷⁹ Umwene alinkuti, “Une ne Busyuke nu Bumi.” Muketile? “Umwene uyu ikwitika mwa Une, palema nalinga umwene aafwile, loli isakuyaga mumi umwene; kangi aligwēsa uyu ikuyamumi nu kwitika mwa Une, atisakufwámo siku.”

³⁸⁰ Lilino—lilino, kilipo ikiyabo kya uswe iki kitikufwa mma. Kangi bo mūmo une itolo nīsile ukukīndamo mu lukīnda lwa Masimbo, kilikyōsa iki kili nu bwāndilo kili nu bumalikisyō. Ikyēne kyo fīndu ifi fikaya nu bwāndilo, iki kikaya nu bumalikisyō. Polelo akabalilo kako uswe tukwitikisyā Kristi, Kyala, uswe tukwisa ukuya banabalumiana na banabalindwana ba Kyala, kangi u Būmi bwītu bo itolo busitabumalikisyō bo bu Būmi bwa Kyala bo busitabumalikisyō; uswe tuli nu Bwāsyèpwa.

³⁸¹ Lilino, i lisyu *bwilanabwila*, uswe tukīndilēmo mu kyēne. I lisyu *bwilanabwila* lyo “fwasi ya kabalilo,” *bwilanabwila kangi* (ukongania) kwa *bwilanabwila*. Kangi uswe twāsyāgènie apa ukuti ubwēne buli nabo—ubwēne buli nabo ubumalikisyō, itolo ngati syōsa i ngubilwo, kangi bōsa u bubine, kangi bōsa u busulumanio, kangi lōsa u lufūndo, kangi gehēna mwēne ali nabo u bumalikisyō.

³⁸² Lōli u Būmi bwa Syēpwa bukaya nabo ubumalikisyō, panongwa yakuti Ubwēne bukāli nu bwāndilo. Ubwēne bukabagīla ukufwamo siku panongwa yakuti Ubwēne bukāpāpīgwēmo siku. Ikyēne kikāli nu bwāndilo bwa masiku, Ikyēne kikaya nu bumalikisyō bwa kabalilo. Lilino, injila yene iyi uswe tubagile ukuya nu bumi Mwasyepwa, ko kwisila mu kwambilila ikindukimo iki kyo Kyasyepwa. Kangi Kyala āli; bo kukāli ukuyako kalikōsa, ikyēne kyāli Kyala. Kyala akālīmo siku nu bwāndilo pamo ubumalikisyō.

³⁸³ Kangi Kyala āli Mbepo unkulumba uyu. Uswe twālimfwānikisyē Umwēne ngati i—i lāngi ihano-na-sibili isya kipingafula iki kikukupilila . . . I kipīndo āngāli naloliloli kikukupilila ikīsu linga ikyēne kikātikāga i kīsu. Ikyēne kyo itolo mīsi mu bubulūnge bwa bunionganifu bwa kīsu, iki kikupela ikyēne. Lōli, lilino, bo Kyala yo Gwasyēpwa, kangi Umwēne āli yo Lupelelesye: lugano ulupelelesye, ulutēngāno lupelelesye, ubuhobofu ubupelelesye, ubwikutisyo ubupelelesye. Syōsa sila imbepo ihano-na-ibili (bo uswe tukwīsa mu Busetuli), isyēne sikwīsa pānja; syātēndiko lōsa Kyala, syāli mbelelesye. Kilikyosa ikingi panja pa ikyo kyo kindukimo iki kiniongasígwe ukufuma ku Kila.

³⁸⁴ Lilino injila yene iyi uswe tubagile ukugomokela ku bupelelesye, ko kugomokela na Kila (ubupelelesye, ubu yo Kyala). Polelo uswe tukwisa ku bupelelesye, polelo uswe tuli nu Bumi bwa Syepwa; kisita bumalikisyo, pamo kisita—kisita kalikōsa, ikyēne kyo itolo bwilanabwila Būmi Bwasyēpwa.

³⁸⁵ Lilino umwene ikuyoba isya moyo . . . u mbepo. Kabuno uswe tukupimba imibili gyitu pa lipumba lya mwikemo-fiyo gwa uswe, kuli umbili ugu. Kangi u mbili . . . Mbuyo bwakubwandilo, akabalilo kāko Kyala, u Logos uyu ābūkile ukufuma kwa Kyala . . .

³⁸⁶ Pamo, bo une ngindilemo mu kyene, a baKikatolika bikukikolèla Ikyēne, “u bwanubulumiana bwa Kyala Bwasyēpwa.” Iki, bo mūmo une njobile pabutasi, i lisu litikupēla nu bupilikisyo mma. Muketile, pabagila ukuyapo u mwanundumiana gwa Syepwa, panongwa yakuti u mwanundumiana abagisenie ukuya nu bwandilo. Kangi popāpo Yeso āli nu bwāndilo, Kyala akāli nu bwāndilo. Muketile? Lōli u Mwanundumiana āli . . . komma ubwanubulumiana bwa Syēpwa, lōli u Mwanundumiana uyu āli na Tāta ku bwāndilo āli yo Logos uyu ābūkile ukufuma kwa Kyala.

³⁸⁷ Kangi ikyēne āli yo kyala-mbili gwa Kyala uyu āsōkile pānja. Uluko lwa bundu ulu lukali nafyo i fisige bo ugwe kukēta; ikisige ikinunupo. Ikyēne kikāli ni mbulukutu bo mūmo ugwe kupilikila, lōli ukupilika kwa pabatalipo. Muketile, Ikyēne āli kyala-mbili, uyu, kyōsa iki ikipīngafula kyāsēngēme nkati mu—mu kyala-mbili. Mōse ākibwéne Ikyēne akabalilo kāko Ikyēne kyākīndága ukukīnda mu lyālābwē bo ulo. Umwēne ākētīle ifiyabo fya kunyuma, alinkuti, “Ikyēne kyābonekāga ngati mündu.”

³⁸⁸ Abraham ālimbwéne Umwēne akabalilo kāko Umwēne alinkusuluka pāsi mu mbili gwa būndu nukulya ingwāta, ukunwa ulupyu lumo, ukulya uluketa. Abraham ālimbwéne Umwēne bo Umwēne itolo itogilēmo mula, kangi polelo alinkuyonga palapala ukufuma ku kyēne. Uswe tukusyāgānia ukuti imibili gyītu gibūmbīgwe ukufuma ku tumbakasya kalongo na ntāndātu ifya kīsī, ifyēne itolo fikwīsa palikimo. Kangi Kyala alinkufibika ifyene palikimo, kangi alinkubika a Bāndumi babili mu mibili igi; Bāndúmi aba bālimile nukuyoba. Kangi Bāndúmi bāli banyāmbálā ku yumo . . . kangi ku kabalilo kala.

³⁸⁹ Lilino kētésya, uswe tukusyāgānia ukuti, Ngimba Melekisedeki āli ywāni lōli Kyala Mwēne! Ikyēne kikābagile ukuya nakimo ikingi, namanga Umwēne āli Mwalafyale gwa Salemu uyu yo Yerusalem. Umwēne akāli nayo tāta pamo māma; akabagile ukuya Yeso, panongwa yakuti Umwēne āli na tāta na māma. Umwene akāli nabo ubwandilo bwa masiku, ubumalikisyo bwa bumi; alipo Yumoywene ntiga uyu ali na

ikyo, uyo yo Kyala. Ikyene āli Kyala gwābūmi apa mu theofani. Muketile? Kētésya, Mwalafyāle gwa Salemu.

³⁹⁰ Lilino, Kyala ītūgēle ukukīnda mu ngulilo, ukwisila mu bāndu Bāke. Umwene aali Kyala uyu aali mwa Davidi, uyu aalimpelile umwene itugasye pa kyamba, kangi ukuya mwalafyale unkānīgwe, nukulila. U Mbepo yulayula uyu abonekile mwa Yeso u Mwanundumiana gwa Davidi, Uyu aapīkīgwe mu Yerusalemu nukukuuta.

³⁹¹ Yosefu, āgulisīgwe nu tupatu twa siliva malongo matatu, ābēngīgwe nu nkundwe gwāke, ālingenile u tāta gwāke, ālītūgēsyē ku kiboko ikilīlo kya Farao, kangi nayumo umūndu ābagile ukwīsa penepāpo nkati siku... ukwīsa mwa Yosefu, kangi i ngangabwite yākubile kangi ilifundo lilyosa lyāfugēme kwa Yosefu: ikyakwegelela ikipelelesye ikya Kristi. Yula āli yo Mbepo gwa Kristi ukuya mūmi ukwisila mu bāndu bala. Muketile?

³⁹² Lilino, lilino apa akabalilo kako Yeso āfwile, ikyene āli Kyala abonesigwe mu mbili. Kyala alinkuya mundu. Mu ndagílo sya butabulo, injila yēne iyi u mūndu abagile ukutabula ubuyili ubutāgīgwe bwa Israeli, umwene afimbilisigwaga ukuya nyāmbāla-nkamu. Umwene afimbilisigwaga ukuya nyāmbāla-nkamu gwākifuki. Buku gwa Ruti nubumogi ikulingania ikyene; kangi umwene abagisenie ukuya nnyambala-nkamu. Polelo Kyala alinkufimbulisigwa ukuya bāndu-nkāmu ku mūndu, ukuti umūndu yula ābagile ukuya bāndu-nkamu kwa Kyala. Muketile?

³⁹³ Umwene ali nu mbepo mwa umwene, u mundu ikubomba akabalilo kako umwene ikupāpīgwa, panongwa yakuti umwene yo mbepo gwa kipeligwa. Umwene yo mbepo gwa kisu, umwene yo mbepo gwa—gwa kyala gwa kisu iki. Umwene yo itolo kimesya kya Adamu.

³⁹⁴ U mpiki gukwīmesya gwēne. Ifimela fikwīpāpa fyēne. Ifinyamana fikwipāpa fyēne. Abāndu bikwipāpa bēne. Abēne bo kyōmbo kya kipeligwa kwapabwāndilo. Mukupilikisyā ikyēne?

³⁹⁵ Lilino, lilino akabalilo kāko u mūndu apāpīgwe, umwēne apāpīgwe ni mbepo yimo mwa umwēne gwa kīsu iki. Fyōbēne umwene abagisenie ukupāpīgwa kabubili. Kabuno imbepo iyi yikwīsa ukufuma ku bumele ukwisila mwa tāta na māma, iki kyo kyāli kimele kya kugonana, kangi naloliloli kikābagile ukwītūgāla kwa bwilanabwila. Popāpo umwēne ikufīmbilisigwa ukupāpīgwa kabubili. Kangi bo umwene akāli ukubomba kila, Kyala alinkufimbulisigwa ukwīsa pāsi nukutendeka injila yākuti umwene apāpīgwe kabubili; panongwa yakuti umwene akāli nayo injila nayimo ukwitabula mwene, umwene āli kisita lusūbilo. Umwēne akāli... kisita lusūbilo, kisita Kyala, kisita Kristi, nkīsu, ayōngīle nukubūka. Umwene—umwene... kikayapo nakimo iki umwene abagile ukubomba

ukwipoka mwene. Umwene...kilikyosa...Kali umwene āli mputi nkulumba, linga umwene āli bishopu, linga umwēne āli pāpa, kilikyōsa umwēne āli, umwēne yo itolo ntobesígwe bo nnyāmbála uyūngi.

³⁹⁶ Polelo, ikyēne kilinkufimbilisígwa ukwēga Yūyo uyu akāli ntobesígwe, ukubōmba ikyēne. Kangi yu mwēne ntiga uyu akāli ntobesígwe āli Kyala Mwēne. Kangi Kyala alinkufimbilisigwa ukwisa pasi nukuya mundu (kangi Umwene aalisile mbubumbigwe bwa Kristi) ukungimisyā ikititilo kya bufwe, ukusōsyā ubutito bwa bufwe, ukutabula uswe, ukuti uswe...komma ukwisila mu mbombo syitu pamo ukwisila mu bununu bwītu (uswe tukaya nabo nabumo), lōli ukwisila mu lipyāna Lyāke, ukupokígwa. Polelo uswe tukwambilila ifya Bumi Bwake mu mbili ugwkufwa ugu, kangi lilino uswe tulī banabalumiana na banabalindwana ba Kyala, nukuya nu Bumi Bwasyépwa nkati mwa uswe. Uswe twe banabalumiana kangi banabalindwana ba Kyala. Polelo, Yeso, ukuya mūmi...

³⁹⁷ Kangi nayumo u nnyambala, kali umwene yo mbibi bulebule pamo nnunu bulebule, akabalilo kako umwene ikufimbilisigwa uku...akabalilo kako umwene ikusókapo pa kisu iki, umwene akaya mfwe mma. Umwēne ali kubuyobumo ubungi. Lōli umwēne ali nu būmi ubu bwisakupyūtígwa, ukufuma pāpo umwēne afundilígwē mu gehena panongwa ya mbombo syāke, umwēne...lōli pōpe u būmi bula bukufimbilisígwa ukwīma. Lulipo uluko lumolwēne ulwa būmi Bwāsyépwa.

³⁹⁸ Lilino, uswe tukindilemo ikyo. Linga umundu abagile ukuya ntulanongwa kangi isakufundigwága bwilanabwila...Umwēne akabagila ukufundígwa bwilanabwila pene pāpo umwēne ali nabo u Būmi Bwāsyépwa. Linga umwēne ali nabo u Būmi Bwāsyépwa, umwēne apokígwe. Muketile? Polelo lulipo uluko lumolwene itolo ulwa Būmi Bwāsyépwa, kangi ulo lo Zoe, "u Būmi bwa Kyala." Kangi umwēne akabagila ukupyūtígwa.

³⁹⁹ Lōli ababībi bali mu buyo bwa—bwa kūgūlila (mbutolwe) kuli u bulongi bwābo (ukulōngígwa ukufwana ni mbombo syābōmbígwe mu mbili) ku lisiku lyabumalikisyō. Lilino, lōli uswe...Imbībi sya nnyāmbála yumo sikubūka pankyēni pa bēne, simo sikukōngésya kunyuma ku bēne.

⁴⁰⁰ Lilino linga uswe tukufumusya imbibi syitu, Umwene yo ngolofu ukutuswa uswe, polelo uswe tutisa kufimbilisigwa ukwima pa bulongi bwa Kyala. Umwe mukupilikisyā ikyēne? Kēta, Baroma 8:1, "Polelo lilino bukayapo nabumo ubutobesye kwa bēne aba bali mwa Kristi Yeso." Aba bali MWA Kristi. Aba bakindile ukufuma ku bufwe ukubuka ku Būmi; muketile, uswe tukaya nu butobesigwe kangi twāli mwa Kristi Yeso. "Aba bikwēnda umma ukufuma mu mbili, lōli ukufuma mu Mbepo." Muketile? "Umwene uyu ikupilikā a Masyu Gangu,

nukummwitika Umwene uyu ālindūmīle Une, ali nu Bumi bwa Bwāsyèpwa."

⁴⁰¹ Kangi linga une nitikisígwe mwa Kristi, kangi Kristi alyégile ubulongi bwangu, kangi une ngwítikìsyá ubuhömbe Bwāke bwa mbíbi syāngu, ngimba Kyala ikundöngàga une bulebule? Umwène amalile āndöngile une, akabalilo kāko Umwène ālōngile Kristi. Polelo une ndi mwabuke ukufuma ku bulongi. "Polelo akabalilo kako une nguketa i Lilopa, une ngwisakubakilaniaga umwe." Muketile?

⁴⁰² Loli, lilino, umbibi akaya ulo mma. Umwene ikubuka mbuyo bwa kukubilwa. Kangi uswe tumenye ukuti ikyo kyo kyabwanaloli. Umbibi yo mumi. Umwene ali mbuyo bwa butolwe. Umwene ali mbuyo kuko umwene akamanya... Umo momümo aba abambepo na balagusi bikukôlela pamwanya imbepo isi isya bändu aba bakindile nkyēni, u luko lumo lwa sunga isyakyügila kangi imbwāpufu ni fíndu abēne bikusünga, linga ugwe ukêtilemo siku kilikyōsa kya ikyéne. Umma ndaga. Fiki? Abēne batiku...

⁴⁰³ Kéta uyu Mama Piper, bo akapango kangu kakāli ukukinda aka *I Kika kya Donny Morton*. Balinga aba babalile akapango kala? Ena, mwe bingi ba umwe mwaboombile, naloliloli. Kangi ikyeene kili mu *Reader's Digest*. Ngimba umwe mukëtesisyé? Itolo bo kakāli kala, kalinkubükä panja aka Mama Piper, undagusi ukukinda-bosa iki ikisu kimenyemo siku. Amani kalongo na mibili gapegígwe ku kapango kake. Kangi ku fyinja malongo mahano... Abēne bāli nagwe umwène mōsa nkisu, kangi nukusisimikisyá kwa sayansi na filifyōsa, ukuti "umwene naloliloli ikuyoba na bafwe, kangi abandu bikwisapo." Fiki? Ingamu ya Kyala yikaayobigwe akabalilo kamokene mma, komma ulupinduko, nabumo ububumbulusyo Bwakyala, nakimo ikyá Ikyene, muketile.

⁴⁰⁴ Ikindu kyene iki ikyene kyaali, baali bandu bala bayoobigwe, "Yohani, ngimba ugwe ukammanyá une? Une ne George uyu āli pa buyo *bwakuti*, kangi une nābombíle *kyakuti-na-kyakuti* kangi *kyakuti-na-kyakuti*. Umwe mukukumbukila u buyo bula ubu uswe twābukile nu kubomba iki?" Muketile, ikyo kyo kyosa iki abene bamenyé. Abene bakindile. Bakindile ukufuma... Abene bo-abene bakaya nakimo kisyele lolí bu bulongi.

⁴⁰⁵ Injila iyi umpiki gukwīnamila, iyo yo njila ugwène gukugwīla. Kangi a kayílo ugwe kufwīlamo... Fyōbène une ngukindana nu kwiputila abafwe, muketile, ukwimilila-pakati kwa nyípúto pamo-pamo bulilanisi bwa békemo na fyosa bo ifyo. Ikyéne kikabagíla ukuya, ukufwana ni Lisyu lya Kyala. Ikyene kitikubömba nakimo i kinunu ukwiputila yumo ukufuma pápo abene bakindile. Abene bamalike. Abēne bo... abēne babömbile... Abēne bakilënie u lukíndi pakati

pa kisa nu bulōngi. Abēne lumo bābūkágá ku kisa, pamo bāsōkilèpo ukufuma ku kisa. Yeso āyobíle lülo, mu ntu gwa 16 ugwa Mwikemo Matai, Umwēne—Umwēne—Umwēne āmanyisyága ikyéne; untu gwa 16 ugwa Mariko, une ngusübila ikyéne kili. U nyāmbala unkabi na Lazaro; nayumo u mündu abagile ukukilania pamwanya pa nkolofwa ugu, kangi nasiku isakukilania pamwanya! Mwaketa lelo umwe. Muketile? Polelo ikyene kikumasya ikyene.

⁴⁰⁶ Lilino, lōli akabalilo kāko Kristi āfwíle, kilikyōsa kyafimbilisígwe ukubíkila ubukéti ukuti Umwēne āli yo Kristi. Lilino unko uswe tubüké ku lilälúsyo lyāko. Ikīndu kyākwànda, indöndwa syákānìle ukumulika, i lisuba lilinkwīngìla, u mwēsi gukābagile ukupa u bwēlu bwāke, ikīsu kilinkwāgùla imilyālabwe gyáke, pa bufwe Bwāke. Kangi Umwēne ābūkile nukwakulümbilila ku myoyo igi gyāli mminyololo, igi gikāpindwike mu bukubilwa-katali bwa masiku ga Noa. Umwene, abene bafimbilisigwaga ukusyagania. Kéta ku ikyo! Kangi linga ālipo u ntulwanongwa apa ikilo iki, inogona ikyo pa miniti yimo. Ilisiku limo i Nongwainunu iyi iyi umwe mukupilikísa lululu lilino, umwe mwisakufimbilisígwa ukubíkila ubukéti ni Kyéne. Pa buyo bumo ugwe kwisakufugama pa mafundo gāko, kisitakupāsyá iki ugwe uli. Ikyene kibagíle ukuya ifyinja maelifu kalongo ukufuma umwisyugu, ikyene kibagíle ukuya mpaka i...ndubunju. Kali mu ndili ikyéne kili, ugwe kuyaga pakufugama kubuyobumo, kangi ugwe kupilikaga i Nongwainunu yilumbililigwe kulakula ukugomokela kwa ugwe.

⁴⁰⁷ Kabuno ukufuma pāpo i myoyo gila gyāli mminyololo, igi gikāpindwike akabalilo kako Enoki kangi akabalilo kāko bosa ba abēne bālumbilíle, kangi Noa...kangi panongwa ya bufindang'oma bwa Kyala, bo mūmo ikyéne kiyílile lilino, ukugūlila ku kabalilo kala ukwīsa. Kangi Noa na Enoki na bosa ba abene bālumbilíle, kangi a bandu bala bāsekíle nu kūgila abene. Kangi abēne bāli nnyumba ya minyololo, kangi Yeso ābūkile nu kwakulümbilila ku myoyo igi gīgyo gyāli mminyololo. Umwēne ābīkīl'ubukéti! I myānya gyábikīl'ubukéti Umwēne āli, i kīsu kyābīkīl'ubukéti, gehēna ābīkīl'ubukéti Umwēne āli!

⁴⁰⁸ Ili Bangeli liyobile ukuti ikyene...Davidi, ifyinja fingi ifi fikindilepo, mu Masalimo...Umma ndaga, Nkundwe, ugwe kubala Masalimo, linga ugwe kwisakubōmbàga apo. Masalimo 16:10. [Nkundwe Neville ikubala i Lisimbo—Nsimbi.]

[*Kabuno ugwe utisa kuleka u moyo gwāngu mu gehēna; pōpe-kāngi utīsa ugwe ukwītikisya u Mwīkēmo Yula ukukēta ububole.*]

⁴⁰⁹ Bala ikindu kilakila, nkundwe, nkati kūko Peteri ālumbilíle, pa Imbombo, unto gwa 2, ilinandi lya 27. [Nkundwe Stricker ikubala i Lisimbo—Nsimbi.]

[*Panongwa yakuti ugwe utikuleka u moyo gwangu mu gehena, somma ugwe ukwitikisyu ugwako Mwikemo Yula ukuketa ububole.*]

- ⁴¹⁰ Bala amanandi mabili pamwanya pa ikyene, nkundwe, ukuti umwe mubagile ukwegapo ulwalo lwa ikyene.

[*Kabuno Davidi ikuyoba ukufwana nu Mwene, une ngetilemo u Ntwa bwila pankyen pa kisyo kyangu, namanga umwēne ali pa kiboko kyāngu ikitalusye, ukuti une ndingagutigwaga.*]

[*Polelo ngimba indumbula yāngu yāsekelága, kangi ululimi lwāngu lwāli luhabofu; ukongelelápō umbili gwāngu gwisakutūsyu mu lusūbilo.*]

[*Panongwa yakuti ugwe utisa kuleka u moyo gwangu mu gehena, somma ugwe ukwitikisyu ugwako Mwikemo Yula ukuketa ububole.*]

- ⁴¹¹ Bala ilinandi ilikōnge lilino.

[*Ugwe utēndike ukumanyigwa kwa une i njila sysa bumi; ugwe kwisa kutēndèke une ukwīsula nu buhabofu ni kisyo kyāko.*]

- ⁴¹² Ena, kētésya. Lilino, gwe mwinangu gwa Jehovah Witness, une ngulonda ukubalālúsya umwe isya ikyo. Muketile? Linga gehena bo buyo, Hedesi, Sheolo, kilikyōsa umwe mukulōnda ukukōlēla ikyēne, linga kila kikumalika ku lipūmba, polelo nongwa ya fiki Umwēne nāloli āyobile, “Une ndisakuleka u moyo Gwangu mu gehena, somma Une ukwitikisyu ugwāko Mwikemo Yula ukuketa ububole”? Bule isya ikyo? Muketile?

- ⁴¹³ Apa umbili Gwake gwāli, mwipumba; kangi umoyo Gwake gwaali mu gehena, gukulumbilila, mumi! Bule apo? Umwēne āli mu theofani Yāke kangi. Umoyo gwāke gwāli pāsi pala na bāndu bala aba bāli mu theofani bōpe. Kangi ābīlag’ubukēti ku bēne, ukuti abēne “bakāpīndwīke mma mu bukubilwa-kitali.”

- ⁴¹⁴ Umwēne... Mmasyu agāngi, Umwēne ābagile ukukung’usya ku kifigo. Kangi akabalilo kako i kifigo kyaswāywāga kiguke, kangi i miyoyo gyosa gila igi gyāpīndwīke, Umwene alinkuti, “Une ne Luyungu lwa nkikulu. Une ne Yula uyu Enoki apa...” Ukukilania mu Paradiso, ubuyo ubungi. Komma siku ukutāga amabuyo matatu gala, lilino: ubuyo bwa babibi, ubuyo bwa bagolofu, kangi gehena mwēne. Muketile?

- ⁴¹⁵ Itolo bo butātu bwa Kumwanya, bo: Tāta, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo. Bo bu butātu bwa kinyamana: u nsololi gwabusyōbi, i kinyamana, kangi i—kangi iking’wāle kya kinyamana. Kangi fyōsa ifyo, kumbukilāga, ikyēne kyo kyōsa mu butātu. Ubutātu bukutēndéka bumo, kipelelesye. Kimo kyo kipelelesye. Ugwe upelelesigwe, kimo mwa fitatu: moyo, mbili, kangi mbepo; amīsi, ililopa, ni ndepa. Muketile, kilikyosa iki ugwe gwāli, ugwe kufimbilisīwa ukwēga fitatu ukutēndéka

yimo imbelelesye. Ega akayabo ka ndalasi ilyanguto-itatu nukubïka ilisuba pa kyène, ugwe uli ni kipingafula ikipelelesye. Muketile, kilikyôsa, ugwe kufimbilisigwa ukuya nafyo fitatu ukuëndëka kimo ikipélelesye.

⁴¹⁶ Kangi lilino, kumbukilaga ukuti, akabalilo kako Umwene ãfwile, Umwene ãbukile ikyâkwânda nu kulumbilila ku myoyo igi gikaali mminyololo...igi gyâli mminyololo, nukubikila ubuketi ukuti Umwene âli “u Luyungu lwa nkîkûlû.” Umwene âli “u Yula uyu Enoki âkëtile ikwîsa na maelifu kalongo ga bîkêmo Bâke.” Umwene ãfimbilisigwâga ukubikil’ubuketi a Masimbo aga gâlûmbililíwe na Noa, kangi ukwisila mwa Enoki, kangi ukwisila mu bagolofu, ukuti “Umwene âli yo Yula.” Kilikyosa kyafimbilisigwâga ukukyâgânia Ikyene!

⁴¹⁷ Polelo Umwene alinkufuyukila mu gehena, nu kwambilila ifungulilo sya bufwe na gehena ukufuma kwa möhesi.

⁴¹⁸ Ukugomokela mu Paradiso; kangi nukuntwala Abraham, Isaki, na Yâkobo, na bagolofu; nu kubasyûsyâ (Matai 27), kangi abëne bikwîsa ukufuma ku lipümba nukwingila nkaya, nukubonekela ku bându mulamula mu lukîndi. Haleluya! Mwaketa lelo umwe!

⁴¹⁹ Lilino, lõli u mbili Gwâke... Akabalilo kôsa u moyo Gwâke gwâli ukukilania apa ukubikil’ubuketi ku bafwe, pâsi apa ikwëga ifüngulilo ukufuma ku möhësi, kangi ikugomokela nu kwëga Abraham na Isaki; Umoyo Gwake gwalambalele mu... Umoyo Gwake gwaali pasi pala ikubomba ikyene, kangi umbili Gwake gwalambalele mwipumba. Iyo yo nongwa Yeso âyobîle... Abându bikuyoba, “Ena, nongwa ya fiki Yeso ikuyoba, ‘Amasiku matatu, une ngwisagusumusyaga uwene mmwanya, amasiku matatu une ngwisagusumusyaga?’ Umwene—Umwene ãfwile pa Kihano pamusi, ukusyuka pa lubunju lwa Ndungu.”

⁴²⁰ Lõli këtésya, ikyène kyâli “*nkati* mmasiku matatu,” linga ugwe ubagîle ukwëga i lekisikoni. Namanga Umwene âménye ukuti Davidi, pâsi pa bupakígwe (bwa kupakígwa kwa Mbepo Mwikemo), âyobile, “Une ndisakwitikisyâ u Mwikemo Gwangu Yula ukuketa ububole.” Umwene âmenye ikyo kyâli kya Umwene. Umwene aamenye ikyo kyasanusyaga Umwene. Umwene aali yo Mwikemo Yula gwa Kyala, kangi Umwene aamenye ukuti ububole bukwingila mula mu sala malongo-mahano-na-mabili-na-sibili. Pabuyo bumo mmasiku matatu gala, Umwene âsôkâga ukufuma kula kângi, panongwa yakuti a Masimbo gakabagila ukubongotolíga.

⁴²¹ Kangi ulufîingo lulilôsa nkati Mula lulindubafu lwa une kangi lulindubafu lwa ugwe, ulwène lo lwîtu!

⁴²² Umwene alinkuti, “Ugwe bongotola umbili ugu, kangi Une nisakugusyusya uwène nkati mmasiku matatu.” Kabuno Umwene alinkuti, “Une ndisakuguleka u moyo Gwangu mu

gehena, somma Une ukwitikisya u Mwikemo Gwangu Yula ukuketa ububole."

⁴²³ Umwēne āmènye, nkati mmasiku matatu umbili gula gwasōkaga pānja pa mula. Umwene akālitugele amasiku matatu. Umma, nkulumba, Umwene naloliloli akābomble. Umwēne āsyéle itolo ukufuma Kihano pamusi mpaka pa Ndungu ndubunju, komma imbakasya yimo mwa mbili gula yābagíle ukubola.

⁴²⁴ Kangi Umwēne āfwile, nu kupakigw'amafuta, kangi ālāmbalele...pamo āniēmbìgwe mu mwēnda, nu kulāmbalikìwa mu lipūmba. Nkati mula mbupyāno, ikīsu ikyabutolowe, itolo ukwēga isala ināndi kangi Umwēne ikubūka ku kukubola. Ugwe kubūka ku kukofok-...kukofokaga, umwēne mumenye, umbili gwāke, imbulu yāke yikugwila nkati ni fīndu, ukubola kukwīngila nkati; kila ikipyāno, ikīsu ikibündàle. Kangi ugwēne āngāli gwābūkile ku kubola, panongwa yakuti ugwēne gwāli mbili. Lōli Umwēne āmenye, bo kapatu a kakābīla kala kābolile, ukuti Kyala āyobíle ukwisila mwa Davidi unsololi, "Une ndisakwitikisya u Mwikemo Gwangu Yula ukuketa ububole."

⁴²⁵ Mumo Umwene ālyēgìle i Lisyu lya Kyala nu kwitugala ni Lyene! Lilino, luliōsa lumo lya fingo sila nkati mula isi syāli sya ku Mwene, Kyala afwanikisigwe lulilōsa kya isyene. Kangi ulufingo lulilosa ulu lukufwana nu mwitiki, Kyala isakufwanikisya ulufingo lulilosa lwa Ikyene. Ameni. Itolo tūsya sisimikisya ukuti Ikyene kyo Bwanaloli. Ameni. Polelo, umoyo Gwake...

Ngimba ugwe kwīnogona ikyēne kyo... Umma, une nsobile.

Ngimba u Mbepo gwa Yeso gwāli ko kūgu ukwisila mmasiku matatu u mbili Gwāke gwāli mu lipūmba?

⁴²⁶ Mbepo Gwake aali mu gehena, pasi pala mfiyabo ifyapāsi; kangi Umwene alinkusyuka. Kangi une mbagile ukōngelelāpo akanini—akanini akayobelá apa kāko kabagile ukuktula ugwe mbwīngi lōsa. Akabalilo kāko Umwēne āsyūkile, Ugwāke... Akabalilo kāko Umwēne āsyūkile ukufuma ku bafwe, Umwēne naloliloli ākamalisigwe i mbombo ya butabulo tāsi mma. Uko ko katalusya. Umwēne āfīmbilisigwàga ukupyāgila ikīndu kyōsa mōsa. Untēngō gwāhōmbīgwe, lōli ubunyalí bwa gehena, ubu bo bunyalí bwa lipūmba... Kangi apa, akabalilo kāko Umwēne—akabalilo kāko Umwēne āfwile, Umwene alinkukindilila nkyeni. Umwēne akalimilémō siku ukubōmba akabalilo kako Umwene āfwile, Umwēne ālinkukindilila nkyēni ukulūmbilila!...?... Nhabokela une ukukina kusitakayīlo, une ngusakikisya, lōli Umwēne akālimilémō siku!

⁴²⁷ Ugwe utisamo siku ukulūlala! Umbili gwāko gubagile ukutūsya kuli akabalilo, lōli Kyala isakugusyüsya ugwēne mmwanya, Umwēne āfīngile Umwēne ikubōmbàga. Loli ugwe

ukabagila ukupyutigwa mbwīngipo ukukinda mumo Kyala abagile ukupyutigwa. Uko ko katalusya. Kēta, Ugwāke... bo Umwēne afwile, ku fiki... mfwāno ku bafūndīgwa. Umwēne āli ntulo, iki Umwēne āli. Abene balinkumbika Umwene ku kugon'utulo; bo Umwene āyobile ukufwana na Lazaro, "Une ngubukaga ukwakusumusya umwene." Kyala alinkufimbilisiga ukunsumusya Umwene.

⁴²⁸ Keta, Umwene alinkukindilila nkyeni itolo, Umwene alinkukindilila ukulumbilila. Kangi Umwene alinkulumbilila ku myoyo kuno mmnyololo. Alinkubūka mulamula nkyēni nkati mu gehena, alinkwēga ifūngulīlo ukufuma ku mōhēsi. Ukwisa palapala kunyuma mmwanya nu kulumbilila kangi mwa Paradiso, nukusyuka kangi pisiku lyabutatu. Ukuyātila na batumigwa Bāke kuli amasiku malongo-mana, kangi pa bumalikisyø bwa lisiku lyamalongo-mana lila, Umwēne alinkubūka mulamula nkyēni mmwanya; panongwa yakuti, kilikyōsa pamwanya pa uswe, inyihø na filifyōsa ifingi... Umwēne ātumwile inyihø silisyōsa, ubwīlāmwé bulibōsa, kangi alinkutēndèka ulukīndi ukufuma ku kīsu mpaka ku Lwīmiko mu bufyūkilo Bwāke. Alinkubūka mmwanya nu kwītūgasaya pāsi ku kiboko ikitalusye kya Butwa Bwāke. Mpōnjöli! U Kalyōto Unkulumba, naloliloli. Ubufwe bukabagile ukunkola Umwēne! Gehena akābagile ukunkola Umwēne! Ikīsu kilinkutoligwa ukunkolelēla Umwēne!

⁴²⁹ Akabalilo kako Umwene āli apa pa kisu, Umwene ápegigwe i... Umwene alinkubuka ku kaya aka pāsi fiyo kangi ukubuka ku bandu abapāsi ukukinda bosa, kangi apēgigwe i ngamu ya pāsi fiyo. Ikyo kyo iki u mündu abōmbile ku Mwēne. Umwēne alinkubūka ku Yeriko, akāya ka pāsi fiyo. U nyāmbāla u nnīni fiyo āfīmbilisigwāga ukufyūka mmwanya mu mpiki ukuti akēte pāsi ku Mwēne. Apo po pāpo u mūmbu ālimbikile Umwēne. Umwēne āli mbōmbi gwa kusuka-amalūndi, imbōmbō imbībi-ukukīnda iyi yābagile ukupīgwa. Umwēne ikwīsa ukuya gwāpāsi-ukukīnda. Kangi Umwēne ākōlile ingamu ya pāsi fiyo iyi yabagile ukupīgwa, *Belezebabu*, "unsōka gwa bōhēsi." Umündu ikupa Umwēne ingamu ya pāsi fiyo, ubuyo bwa pāsi bwa pāsi fiyo, nu kuntuma Umwēne ku fiyabo ifya pāsi ukukīnda ifya gehēna gwa pāsi ukukīnda.

⁴³⁰ Kyala alinkunfyusya Umwene mmwanya nukuntuma Umwene ku Mwanya Ukkinda, kangi i Ngamu pamwanya pa ngamu yiliyosa. Aleluya! Fiki, Umwene abagisenie ukukētēla pāsi ukukēta ku Mwanya. I Kikota Kyako kifyūsyigwe pamwanya pa myanya ya Kumwanya. Kangi i Ngamu ingulumba-ukukīnda iyi yayobigwēmo ku Mwanya na pāsi yikufimbilisiga ukuya i... yo yipinyigwe ukusyūngutila Umwēne. Ikyo kyo iki Kyala aabombile ku Mwene. Umundu alimbikile Umwene pasi fiyo, kangi Kyala alinkumpela Umwene

ukuya Gwapamwanya ukukinda. Pala Umwēne āli, ukufuma ku gwāpāsi fīyo ku, Gwāpamwānya fīyo.

⁴³¹ Umwēne alinkuya gwāpāsi fīyo ukuti Umwēne abagile ukututwāla uswe ku Gwāpamwānya fīyo. Umwene alinkuya uswe, ukuti uswe ukwisila mu lipyana Lyake tubagile ukuya Umwene, abanabalumiana ba Kyala. Kula ko kuko Umwene abukaga. Amen! Sayaga i Ngamu Yāke. Umwēne ātēndikē injila ukuti uswe tubagile ukwīsa, nūswe, ilisiku limo, “Panongwa yakuti une ndi mūmi, umwe muli būmi nūmwe.”

⁴³² O, fyōbène... Akabalilo kāko u nnyāmbála ikukola imboniboni yila, akayamo siku unnyāmbála ābagile ukulīngánia ikyēne. Abēne bagelile nukulīngánia ikyēne, ukutāga aminogono gābo; ulwīmbo ulukulumba ulu: “O, lugano lwa Kyala, lukabi bule kangi lupelelesye! Lusitakugeligwa bule kangi lukafu!” Ilinandi ilyabumalikisyo lila... pamo une ngwitika linandi lyakwanda, ilyene lili: “Linga uswe ni lāngi u sūmbi tukwīsusya, Kangi imyānya nu mwēnda gyāpeligwe;...” Umwe mumene kūkō ilyo lyālyāgīgwe? Lisīmbigwe pa basyūtano... ikibūmba mu bukyūngilo bwa basyūtāno. Nayumo umundu abagile ukulinganiamo siku u Lugano lwa Kyala. O, ulwene lukabagilámo siku ukuyobīgwa, iki Umwene ābombie kwa uswe. Mwe, ubagile bulebule ukubīka ubupōnjōli bumobwēne pānja pala? Ilyēne lyo ipyāna Lyāke, ukufuma ku bwāndili mpaka bumalikisyo. Une nāyōngile, kangi nsitabutūli, nabumo ubununu, nakimo ikya ikyēne, kangi Umwēne ukwīsila mu ipyāna Lyāke alinkwīsa nu kutupoka uswe. O, mwe. Ikyo kyo Kyake... Uyo yo Ntwa gwangu. Uyo yo lugano Lwake, ubo bo bununu Bwake.

⁴³³ Lilino uswe tulinago kifuki amaminiti mahano-na-mabili kangi amalālūsyo kalongo-na-mahano kangi...

62. Ngimba ugwe kwīnogōna ikyēne kyo kitalusye kuli abakīkūlu ukubōmb’imbombo pānja pa kipānga?

⁴³⁴ Ena. Ilyo lyo itolo lilālūsyo, itolo i... komma ililālūsyo lyammasimbo, lōli... Naloliloli, une ngubōmba. Ena, nkulumba, uswe twesa twe babōmbi palikimo. Abakīkūlu bali nu mabuyo gābo, kangi naloliloli abēne bikubōmba. Ena, nkulumba. Bomba itolo imbombo ya pamwenepamwene iyi ugwe ubagile ukubomba, kangi Kyala isakukusaya ugwe panongwa ya ikyene.

Umma ndaga, lilino unko uswe tukéte:

63. Ngulāmba līngánia u butatu. Ngimba u Mwanundumiana abagile bulebule ku kiboko ikitalusye ikya Tāta, ukwīmila-pakati kuli u... kwa Tāta, linga abēne bakaya bāndu babili?

⁴³⁵ Ena, nganigwa mwinangu, ubo bo... ubo bo—ubo bo busetuli. Linga Yeso āyobíle, “Une na Tāta Gwāngu bo Yumo,” polelo abēne babagile bulebule ukuya babili? Muketile? Lilino, abēne bakaya babili mma.

⁴³⁶ U nkikulu akabalilo kamo āyobile kwa une, kangi une nālinganisyága ikyo, alinkuti, “Ugwe nu nkasi gwāko muli—muli babili, lōli umwe muli yumo.”

⁴³⁷ Une ndinkuti, “Loli, Kyala nu Mwanundumiana yo nkindane ukufuma ku kila, muketile.” Une ndinkuti, “Ugwe kumbona une?”

“Ena.”

“Ngimba ugwe kuketa unkasi gwangu?”

“Umma.”

⁴³⁸ Une ndinkuti, “Polelo, Tāta na Mwanundumiana nkīndáne; Yeso alinkuti, ‘Akabalilo kāko ugwe kumbona Une, ugwe umbwēne u Tāta.’” Muketile?

⁴³⁹ U Tāta kangi u Mwanundumiana... U Tāta āli Gwamakagosa Yehova (Kyala) ukwitugasyámo mu nyumba iyi yikukölélígwa Yeso Kristi, uyu yo Mwanundumiana umpakígwé gwa Kyala. Yeso āli Mündu, Kyala yo Mbepo. Kangi nayumo umündu ambwénèmo Kyala pa kabalilo kalikōsa, lōli yu yumoywéne ntiga umpápígwé *gwa* Tāta yo amfumwísyé Umwéne. Umwéne āli... Umwéne... U bündu Bwāke, Buyepo Bwāke, Bokyāla Bwāke, kilikyōsa Umwéne āli, Umwéne āli Kyala! Umwéne ākali nakimo ikininipo pamo nakimo ikinywámupo ukukínda Kyala. Pōpe, Umwéne āli Mündu. Umwene āli Nnyambala, i nyumba iyi Kyala ítugasyaga ngamo. Uko ko kutalusya, Umwene āli buyo bwa Kyala bwakwitugasyamo.

⁴⁴⁰ Lilino, linga ugwe kulonda a Masimbo gamo pa ikyo: Nkundwe Neville, linga ugwe ubagile ukunyágilaga une Mwikemo Mariko 14:62. Kangi Kalumbu Wood, ugwe kunyagilaga une Baefesi 1:20. Umunduyumo uyungi ali ni Bāngèli? Ena, fyusya ikiboko kyako. Kalumbu Arnold, ugwe uli nalyo limo kunyuma kula? Umma ndaga, ugwe nyagila une Imbombo 7:55. Umma ndaga. Mariko 14:62, Nkundwe Neville; kangi Kalumbu Wood yo Baefesi 1:20; Imbombo 7:5, Kalumbu Arnold von.

⁴⁴¹ Umma ndaga, ngimba ugwe ulinakyo ikyene, Nkundwe Neville? Umma ndaga, bala lilino. [Nkundwe Neville ikubala i Lisimbo—Nsimbi.]

[*Kangi Yeso alinkuti, Une yone: kangi umwe mwisakumbona u Mwanundumiana gwa mundu itügésye pa kiboko ikitalusye kya maka, kangi ikwisa mmabingu ga kumwānya.*]

⁴⁴² Umma ndaga, lilino, ketesyá amasyo gakwanda apo, Yeso aatile, “Une YONE.”

⁴⁴³ “UNE YONE.” Ngimba yo ywani UNE YONE? Akalipo siku unnyambala nkisu kyosa ikulingania Ilyene. Yope i... umwe mwe mukubala i lekisikoni na fyosa bo ifyo, akālimo

siku u nyāmbàla uyu ãbagile ukulīngània . . . Ikyēne kyo J-v-h-u. Kangi bope nababafunda ba kiHiburi bakābagile ukukiyoba Ikyene. Lula ulusīngi ulunyeke pala, ilisiku lila akabalilo kāko Umwēne ãganège na Mōse, Ikyēne kyāli J-v-h-u. Popāpo abēne bafumwīsyē Ikyēne “J-o-h, Yehova,” lōli Ikyēne akaya “Yehova.” J-v-h-u, muketile, nayumo amenye.

⁴⁴⁴ Kangi ugwe kuyoba, “Ena, Mōse alinkutoligwa ukulīngània Ikyene mōsa.”

⁴⁴⁵ Umwene alinkuti, “Ngimba une mbagile ukuyoba fiki?”

⁴⁴⁶ Umwene alinkuti, “Yoba, ‘UNE YONE’ akutumile ugwe. Une YONE.”

⁴⁴⁷ Lilino kētésya, *UNE YONE* i tensi ya mwisyugu, komma “Une nāli” pamo “Une nisakuyaga,” *UNE YONE*. Lilino, Umwēne ãyobíle, “Iki kisakuyaga kikūmbusyo ukukinda mu ngulilo syōsa: Une YONE.”

⁴⁴⁸ Lilino kéta kwa Yeso imile apa ku lusekelo lula. Abēne balinkuyoba, “Uswe tumenyē ugwe uli nsyūtano.” Masyu amatalusye, “Ugwe uli ni figili.” (*Figili* yo “nsyūtano.”) “Uswe tumenyē ugwe uli ni figili. Ugwe gwe m’Samaria, ugwe uli nu mohesi.” (Mwikemo Yohani, untu gwa 6) Kangi umwene alinkuti, “Lilino, ugwe kuyoba ukuti ugwe gwe . . . umbwene Abraham, kangi ugwe gwe nnyambala komma ukukinda ifyinja malongo mahano mbukusi?” (Umwene abagile ukuboneka paninipo gwaiyolo ku ngulilo Yake, loli Umwēne ali itolo malongo matatu, loli imbombo Yake.) Alinkuti, “Ugwe kusanusya ukuti ugwe gwe nnyāmbála u nsita kukinda ku fyinja malongo mahano mbukusi, kangi kuyoba ugwe ‘umbwene Abraham’? Uswe tumenyē ugwe uli nsyūtano lilino.” Muketile?

Umwene alinkuti, “Bo Abraham akāli, UNE YONE.”

⁴⁴⁹ “Une YONE,” Umwēne āli yo NKULUMBA UNE YONE. Apa Umwēne ikubabüla abaYuda aba kangi, muketile, “Une YONE! Kangi akabalilo kako umwe mukumbona Une ngwisa ku kiboko ikitalusye ikya maka . . .” Ngimba uko kutalusye?

⁴⁵⁰ Bala ikyo kangi, nkundwe. [Nkundwe Neville ikubala i Lisimbo—Nsimbi.]

[. . . *kangi umwe mwisakumbona u Mwanundumiana gwa mundu itugesye pa kiboko ikitalusye ikya maka, nu kwisa mmabīngu ga kumwanya.*]

⁴⁵¹ Bala ilyáko lilino, Kalumbu Wood. [Ubuyo busitakandu pa tepi. Kalumbu Wood ikuyoba, “Baelesi 1:20?”—Nsimbi.] Ena, mama. [Kalumbu Wood ikubala i Lisimbo.]

[*Iki umwēne ābōmbile mwa Kristi, akabalilo kāko umwēne ālinsyūsīsyē umwēne ukufuma ku bafwe, nu kuntugasya umwēne ku kiboko kyāke kyēne ikitalusye mmabuyo gammwanya.*]

⁴⁵² Umma ndaga, bala ilyāko, kalumbu. Muketile, Ilyene lyo itolo lilalila. [Kalumbu Arnoch ikubala Imbombo 7:55—Nsimbi.]

[*Lōli umwēne, ukuya īswile na Mbepo Mwīkēmo, alinkukēta mmwanya ulūlālla nkati mmwanya, kangi ākētīle u lwimīko lwa Kyala, kangi Yeso imile pa kiboko ikitalusye ikya Kyala,*]

⁴⁵³ Lilino, umwe muketile, Ye... Kyala akābagile ukuya ni kiboko ikinywāmu, muketile, kangi Yeso imile *pa* kiboko Kyake ikililo. *I kiboko ikitalusye* kokuti “u bulagili.” Muketile? Itolo ku bwēgelēlo, bule līnga—līnga une nāli ndongosi lōsa gwa kipāngā, pamo une nāli bishopu gwa luko lumo, kangi Nkundwe Neville ālyegile ubuyo bwangu, umwene ikuyaga kiboko kyangu ikililo. Muketile, ikyo kikusanusya ukuti umwene yo... umwene isakuyaga pa kiboko kyāngu ikililo.

⁴⁵⁴ Lilino, Yeso ali ku kiboko ikililo ikya Maka. Lilino, Umwēne ikuyoba lülo, apa mu Baefesi, akabalilo kāko umwēne ikulingania ikyēne, Umwēne ali ku kiboko ikitalusye ikya Maka. “Amaka gōsa ku Mwānya na kīsu” (Umwēne alinkuyoba, ukufuma pa busyūke Bwāke) “gapegīgwe mmaboko Gāngu. Une ndinago gōsa a maka m’Mwanya na nkīsu. Būka umwe polelo kangi kamanyisyeye ifikolo fyōsa, bōsyaga abēne mu Ngamu ya Tāta, kangi Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo, ukubamanyisya abēne ukufwānisya ifindu fyōsa ifi une mbalagile umwe; kēta, une ndi nanumwe bwila, ku bumalikisyo bwa kīsu.”

⁴⁵⁵ “Amaka gōsa mu Mwānya na pāsi.” Ngimba ko kūgu kiliko kila... Linga aliko u kyala yumo pamwanya pala palubafu lwa Umwēne, umwēne yo nsitamaka. Muketile, pakābagile ukuyapo uyīngi Kyala. “Amaka gōsa ga Kumwanya na pāsi” galāmbaléle nkiboko Kyāke. Polelo, umwe muketile, “Umwene imile *pa* kiboko ikitalusye,” (ukuya mundu ālalusise ililālūsyo), atikusanusya....

⁴⁵⁶ Lilino keta, u mbili... Kyala yo Mbepo. Ena, balinga bikupilikisya ikyo? Yoba, “Ameni.” Kyala yo Mbepo, Yeso yo Mundu, kangi Yeso aali Kyala aapeligwe mbili. Yeso āli... Uswe tukābagile ukumbona Kyala, muketile, Umwene yo Mbepo. Ugwe ukabagila ukumbona mbepo. “Nayumo umündu ambwēne Kyala pa kabailo kalikōsa.” Nayumo umündu akābagile ukumbona Kyala.

⁴⁵⁷ Kangi unko une njobe iki, “Ugwe ukambonamo siku une.” Ugwe ukambonamo siku une mbumi bwako bosa, kangi ugwe siku utisakumbonaga une. Uko ko katalusya. Umwe muketile u mbili ugu gukusasania u mundu uyu, uyu ali nkati muno. Lilino, umbili ugu gutikuya nu Bumi bwa Syepwa, loli u mbepo ali nu Bumi bwa Syepwa. Umbili ugu gwisakugomokelāga, lōli uwēne gwisakusōka panja kāngi mu bufwāne bwāke, itolo ngati imbeyu ya ngano yikubūka mu mfu. Kikristi kyāligwe

pamwanya pa busyuke, komma ulupyānikisyo. Busyuke; u Yeso yulayula alinkubuka pāsi, u Yeso yulayula ukugomokela. Linga ugwe kubuka pāsi untu-nkesefu, ugwe gomokelaga untu-kesefu; linga ugwe kubūka pāsi untu-ntītu, ugwe kwīsa pamwanya untu-ntītu. Muketile, ikyēne kyo busyuke.

⁴⁵⁸ Akabalilo kāko ugwe kubuka ku kulya... Une nālinsumile u ngāngā ikyo, pakaya patali mma, Une ndinkuti, "Nongwa ya fiki ikyene akabalilo kako une nāli fyinja kalongo-na-ntāndatu mbukusi... Akabalilo kalikosa aka une ngulya, une ubumi bwangu bwāyāga bupya-kāngi?"

⁴⁵⁹ Alinkuti, "Uko ko katalusya."

⁴⁶⁰ Ugwe kwēga nkati imbya—imbya imbakasya akabalilo kalikōsa ugwe kutēndèka... u—u nyōfu gukutēndèka... pamo ikyākulya kikutēndèka imbakasya sya lilopa, kangi imbakasya ya lilopa yila yikutēndèka ugwe ukuya gwamakako. Umo mo mūmo ugwe kuyīla mūmi. Polelo, ikindukimo kikufimbilisígwa ukufwa akabalilo kalikōsa, kuli umwe ukuya nu būmi. Ilisiku lililyosa, ikindukimo kikufwa: linga ugwe kulya inyama, ing'ombe yāfwile; pamo kilikyosa iki ugwe kulya; kangi iswi yāfwile; pamo i—pamo i ngano, ukuti bātēndìke u nkati; i mbatatu yāfwile, iyi yātēndìke i mbatata; kangi i... uluko lulilōsa lwa būmi; ugwe ubagile ukuya nu būmi itolo ukwisila mu findu ififwe.

⁴⁶¹ Kangi ugwe ubagile ukuya nu bumi Bwiasyēpwa panongwa yakuti ikindukimo kyāfwile: Yeso. Komma panongwa yakuti ugwe gwālīngile i kipānga, komma panongwa yakuti ugwe gwālyōsigwe, komma panongwa yakuti ugwe gwāliyobile i Kikristi; panongwa yakuti ugwe gwālītikisye u Bumi bwa Yeso Kristi ubu bwālyonisígw'ililopa... Ililopa ili lyalyōnesígwe kuli umwe, kangi ugwe gwalimmwitikisye Umwene ukuya Mpoki gwako mwene.

⁴⁶² Lilino, kētésya, une ngusuma iki. Une ngulonda ukubalālūsyu umwe iki. Keta ku iki, ikyene kyo kimogi. Lumo une mmānyisye pa kyene pabutasi (Une ngamanya) apa; ukulumbilila kulikosa, ugwe kwibwa iki ugwe uyobile ku kimo... mabuyo gamo. Loli, nongwa ya fiki ikyene, polelo...

⁴⁶³ Lilino, une ngusakisya, Kalumbu Smith... Une ngamanya kali une nālīmmenye Nkundwe Fleeman yula kubutali kunyuma pamo mma. Kangi Tryphena, une ngukumbukila umwene akabalilo kako umwene aali ndindwana unnini. Ugwe kungumbukila une, akabalilo kāko une nālīsibile ukuya... nāli u nnini, mpīmba, nsito; ntītu, inywīli syamayiga. Une nālisibile ukulw'ifibuli. O, une ninogonaga ukuti une nāli mundu uwabukomu mu kisu kya pasi. "O," une ndinkwinogona, "akayapo nayumo abagile ukung'apa une. Umma, nkulumba." Loli une—une ne nātoyofwike pa ikyo, umwe muketile. Loli une...Lilino, une ninogonaga itolo, "O, mwe." Une

ndinkwinogona, "Linga ugwe gwābagile ukubika ikindu iki pa nyuma yangu, une angali ngwendaga pasi pa lukindi ni kyene." Naloliloli, nakimo kikundamia une. Kangi akabalilo kalikōsa une ngulya, une nāyaga nywāmupo kangi gwamakapo akabalilo kōsa. Akabalilo kōsa une nābīkāga u būmi ubupya nkati... Une nālīle i kābiki, mbatat, kangi i ndima, kangi inyama, itolo mūmo une ngubōmba umwīsyūgu. Kangi une ndinkuya gwāmakako kangi nywamupo akabalilo kosa. Kangi akabalilo kako une ngufika ukuya ukufwana malongo-mabili-na-mahano...

⁴⁶⁴ Une ngulya kanunupo lilino ukukinda mumo une nābomobile akabalilo kala, umwe mwesa mumenye une, mmenye ikyo. Une mbagile ukulya kanunupo lilino, twesa ba uswe tuli. Lōli nongwa ya fiki ikyēne, Nkundwe Eagen, polelo, linga une ngāli ngulya ifyakulya ifinunupo, fīngipo fya ikyēne, amavitamini amanunupo na filifyōsa... Kangi fīfīngipo une ngulya, une paninipanini ngukofokela pāsi. Kangi lilino une ngwīsa u nkāngāle unyāmbāla umwīname-fibega, gwakipāla, kangi gwānduka gwāmbuha, kangi amaboko gānginya, kisyo kikubyōndokela nkati, ifibega fikusuluka pasi, ikyu lubunju ikyene kikafu ukusumuka, kangi... O, mwe. Nongwa ya fiki ikyēne? Linga une ngwāndusuya-kangi ubūmi bwāngu akabalilo kōsa une ngulya, nongwa ya fiki ikyēne polelo?

⁴⁶⁵ Linga une ngōna amīsi ukufuma mu lupāle ukubuka mu lupīndi, kangi ulwēne lukuya lwīsule sīnda, kangi polelo lukwāndā ukubūka pāsi akabalilo kōsa mbuyo bwa kwīsa pamwanya; kangi bu bwīngipo une ngōnelēla nkati, mbibimbibipo ikyēne kikubūka pāsi. Mwaketa lelo umwe. Kangi ugwe ukabagile ukusisimikisyā ikyēne mwasyansi linga ugwe gwāfīmbilisigwāga ukubōmba. I Būku ili lyo kīndu kyēne ukusisimikisyā ukuti Kyala afīngile; ikyēne kyo lufīngilano, Kyala ātubwēne uswe tukwīsa.

⁴⁶⁶ Kangi umwe banyāmbāla abakāngālepo, kangi umwe bakīkūlu bakāngalepo, lumo bamo ba balume bīnu—bīnu kangi abakasi bīNu lumo bakīndile nkyēni, ikyo kitiku—ikyo kitikutamia kalikosa. Haleluya! Abēne bali itolo ukukilania i kikingo kwīsilya, bikugūlila, naloliloli, kangi abene bikunyonywa ukuya na ugwe kangi. Uko ko kutalusya, naloliloli, abene bali. Abene bīsyukile ukuya palikimo kangi. I Bāngēli lyāybōile abēne bikubōmba, imyōyo pāsi pa kigemo bikulila, "Ntwa, mpaka ndili?" Muketile? Abēne bakaya mu kayīlo kābo akatalusye.

⁴⁶⁷ Kyala akātupelilēmo siku uswe Bandumi, Umwene ātupelile uswe banyambala na bakikulu. Uswe akabalilo kōsa tukuyaga banyāmbāla na bakīkūlu, panongwa yakuti uswe tuli i—i kya kyombo kya mahala ga Kyala mwēne. Uswe tubagile akabalilo kōsa ukuya banyāmbāla na bakikūlu.

⁴⁶⁸ Lōli ngimba kyo fiki kikubōmba ikyene? Muketile, lumo ugwe kwinogona ukuti akabalilo kako ugwe gwēndaga ku kigemo, ugwe nu ndumégo, gwāyobile ukuti uswe tukwēga yumo nu nnīne ukuya gwalulagilo nkasi mwēgano nu kwītugàla palikimo mu kayīlo akīkēmo ka bwēgi ubu, kangi amalipyāna ga Kyala na fyōsa bo ifyo, kangi ubukēti bwīnu bōsa umwe mupēle, nu lufingo lwako ugwe utendike. Ikindu kyakwanda ugwe umenye, kwanda ukuketésya, bosa-babili ba umwe. Umwēne āli ngoloke, kangi inywīlu syali mmulike; kangi māma kangi ifyāke ifimogi, afinini ifisige pamo ifisige fya bluu, pamo kilikyōsa ikyēne kyāli. O, mumo ugwe gwālinketile umwene. Ugwe gwālyendile panja, ugwe gwālimbwene tāta, “Lilino, golosya fila ifibega kunyuma”; kangi ukukīndāpo akabalilo ifyēne fikwānda ukugwa pāsi. Mama isakuya gwambuha-muntu, ukwīsula-fifundo kukwīngilamo na fyōsa bo ifyo. Kangi ukukīndapo akabalilo, akīndile umwēne ābūkile, pamo ukusōkāpo umwēne abūkile.

⁴⁶⁹ Ngimba ikyene kyāli fiki? Akabalilo kāko Kyala ākubwéne ugwe gwīmīle pala, Umwene alinkuti, “Ikyo kyo ikyene, mo mūmo une ngulondela ugwe. Umma ndaga. Bufwe, ugwe gweisa, loli ugwe ukabagila ukubēga abene mpaka une ngukwītikisya ugwe.”

⁴⁷⁰ O, o, une ngwinogona isya Yobu. Ena, Kyala aketaga pasi, Yobu amenye ukuti Kyala alinganile umwene. (Kangi kētésya umwēne akabagīla ukwēga ugwe.) Umwēne alinkuti, “Ugwe uli nagwe umwēne mmaboko gāko, lōli ugwe utikwēga u būmi bwāke.”

⁴⁷¹ Kangi polelo i kindu kyakwanda umwe mumenye, ifibega fyalyandile ukuya figwile, kangi ukukīndapo akabalilo umwe mukindile. Ngimba ikyene kyabonike kyo fiki?

⁴⁷² Lilino, mu busyūke patisakuyapo akāndu kamo aka kakwīmilila u bufwe. Pakabagile ukuyapo akāndu kamo aka kakwīmilila i kīsu iki, ifya iki... Muketile, ugwe gwafyukaga mmwanya nu bwigane bwa Kyala, ugwe gwaali nu bumi. Polelo ubufwe bulinkwingila, ukukwega ugwe pasi. Kulya ikyakulya kilakila na filifyosa, kunwa u luko lulalula ulwa misi, kilikyosa; lōli u bufwe bulinkwingila. Loli i pitcha yitalíle yibīkigwe. Aleluya! Mu busyuke ubu ugwe kwisakuyaga bumi kangi. Kangi patisakuyapo u bufwe nabumo, pamo nakimo ikyakufwāna nu bufwe, pamo ubukāngāle, pamo ubulemale pamo kilikyōsa. Unsitakufwa, uswe twisakwīma mu bufwāne Bwāke, tupelesigwe bwilanabwila. Haleluya. O, une... Ikyo kikumpelaga aligwēsa ukuywega, fiyofiyō akabalilo kako ugwe kuya nu bukusi bwāngu.

⁴⁷³ Ingulilo yāngu yili, une ngusakikisya, akabalilo kāko umwe, inogona isya ikyēne, ukukinda bwila. Umwe muli itolo pa luko lwa kwāndūka mōsa, umwe muketile. I... Ugwe kwanda

ukuswiga, “Ngimba ikyene kyo kya fiki? Ngimba une mbombile fiki?” Une nguketa kunyuma pāsi apa, une ngwinogona, “Mwe, bununu! Ena, ngimba ikyēne kibūkīle kugu, Ntwa? Apa une ndipo, ifyīnja malongo-mana-na-lwele mbukusi, ifyīnja fibili ukongelelāpo, une nguyaga sinda gwa mia. Whuu! Une ndi itolo... Itolo keta imiyoyo minandi une ngabile; une ngulonda ukukaba maelifu-elifu na maelifu-maelifu-elifu ga bakongelelāpo.” Kyala, ndula une.

⁴⁷⁴ Une nguya ni soni pa nīmwène nu kwīsa itolo kukāya pa butūsyo. Ngwīnogona, “O, u mfūnjo gukīle, kangi ababōmbi bo banāndi. Maelifu-elifu mu butulwanongwa ni soni bikufwa ilisiku lililyosa, pilikisyā ku bukōlelo bwābo.” Une ngubuka kukugon’utulo kula pa kilo nukubapilika abene abapelakisa abanini abīputafifwani bikulalata kwīsīlya nkisu. Mūmo abēne bikwīsa mu maelifu, ukukwāba kunyuma kwa une, kangi—kangi nīmīle pānja pala ku kibānja kūko abēne bafīmbilisigwāga ukuya na basikali pānja pala ukubakyūngā abēne kunyuma, itolo ukupilika akapango ka Yeso Kristi.

⁴⁷⁵ Kangi kuno uswe tubagile ukulāmba, nukufumusya mu kalatasi na filifyosa ifingi, nu kwēga galagala amabuyo amanunu ukukīnda kuli abēne ukwītūgasya pāsi, ulusāngalusyo ulununu ukukīnda nu kwīmba ukununu, abene bikwisaga kang, “Aahh! Ena, une ngusakikisyā kila kyali kinunu mosa, kikaya ku lwitiko lwangue lēlo.”

⁴⁷⁶ O, mwe, mpaka—mpaka—mpaka ndili ikyēne kibagile ukuyako? Ikyēne kikaya... ikyēne kikaya kitalusye. Kangi uswe tukupyāgīla abamia ba maelifu-elifu-elifu ga ma tāni ga fyākuluya ukubīka mbutāgilo ifinyanyasi, kangi abāndu bala bisakwāmbilīla nubuhobofu ikyēne. Kangi abēne bo fipeligwa fya kīsu mūmo uswe tuyīlīle. Mwe, uswe... Ena, ikyo kikabagila ukubomba bo lula akabalilo katali fiyo.

⁴⁷⁷ Umma ndaga, lilino, Yo ywāni yo Tāta? U Tāta nu Mwanundumiana bali Yumo. Kētésya, mwa Yohani Gwākwānda 5:7, Ilyene lyātile, “Filipo fitatu ifi fikupīmba ubukēti mu Mwanya, u Tāta, i Lisyu (ili lyo Mwanundumiana)... Tāta, Mwanundumiana, na Mbepo Mwikemo: batatu aba bali Yumoywene.”

⁴⁷⁸ “Filipo fitatu ifi fikupīmba ubukēti nkīsu, iki kyo mīsi, ililopa, kangi Mbepo.” Ikyo kyo tumbakasya tutatu utu twāsōkile ukufuma mu mbili gwa Kristi. Abēne bālasile ulubafu Lwāke: a mīsi galinkusōka panja, i Lilopa lilinkusōka pānja, “Mmaboko Gāko Une ngubīka u Mbepo Gwāngu.” Mwaketa umwe lēlo, ifyo fyo tumbakasya tutatu. Ifi fitatu fikaya kimo mma, lōli ifyēne fikwītikisania mu kimo.

⁴⁷⁹ Tāta, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo; Yohani 5:7, ikuyoba, “Fitatu ifi fyo fili Kimokyene.”

⁴⁸⁰ “Amisi, ililopa, kangi Mbepo *fikwitikisania* mwa kimo.” Komma Yumo, loli *fikwitikisania* mwa kimo. Popāpo u Tāta... Kangi ikindu kyēne iki umbili gwābagile ukubōmba, akabalilo kāko Kyala abagile ukwibona Mwēne, ukuti ukwīsila mu lufūndo ulu umbili ugu gwākīndilēmo, apa po pali ukwāgāna... ukupīngana palapala pala, umwe muketile. Apo po papo Umwene ikuketa Ililopa lila limile pakati pa Mwene nu bulongi. Apa lilipo i Lisyu Lyake, lyaayobile, “Ilisiku ili umwe mukulya ukufuma kula, ilisiku umwe mukufwa.” Kangi apa Yeso alinkuti, “Une...Loli une ndinkwega ubuyo bwabo. Muketile, une ndinkwega ubuyo bwabo.”

⁴⁸¹ Kumbukilaga akapāngo kāngu ikilo ikīngi kūko une nayibwēne i mboniboni ya nkīkūlu nalolilōli mbubibi uyu āli nkyūmba mula? Kangi une nāntobesiyāga umwēne, ndinkuti, “Kyala, ngimba fiki ugwe utikupufulania u buyo mmwanya?” Polelo Umwēne ālināngisye *une*, muketile. Kangi une ndikusegelela ku mwene nukumbula umwene ifi fyabonike.

Lilino, ili lyo lilaalusyo lyāngu lyābumalikisyo.

64. Ngimba ugwe kwinogona, ukufwana na Masimbo, ukuti abaYuda bisakuyaga... bisakwītikisya Kristi itolo bo kukāli u Kunyakiligwa kwa Kipānga?

⁴⁸² Une—une—une naloliloli ngwitika ukuti u Bunyakiligo bwa Kipanga... Iki kyo minogono gangu gene, muketile. Kangi linga uswe twali na kabalilo, uswe twabagile ukwega ikyene ukukinda, loli ikyene kyo—ikyene kyo ukufuma pa sala ya lwele-na-yimo lilino. Kēta, une ngwitika ukuti abaYuda bisakwāmbililāga Kristi ku Kwisa Kwāke kwakibili. Lilino kumbukilaga, polelo ukuti umundu uyu abagile ukumanya iki, amaso gitu gagogigwe, pamo, amaso gabu gagogigwe ukuti uswe tubagile ukwambilila ubuketelo bwitu. Aligwesa amenye, a Masimbo gikuyoba isya ikyo. Ngimba uko kutalusya? Pauli ikutubūla uswe ukuti ubwītu...ukuti uswe twāgogigwe... ukuti abaYuda bagogigwe ukuti uswe tubagile ukwambilila Kristi. Muketile? Kangi uswe twe mpiki gwa māfilu gwāndisu ugu gusomekīgwe mu bufwīkīgwe nkati mu mpiki.

⁴⁸³ Lilino apa lilipo ilinogono lyāngu, une itolo nguyaga pakubapa umwe... Abēne bikundālūsyā une, “Ngimba ugwe kwīnogona...?” Lilino apa po yilipo i njila une ngwinogona ikyene kisakubonekaga pa buyo. Une ngamanya. Kilikyosa iki ikyene kili, une nsisimikisyé ukuti ukwīsila mu lipyana lya Kyala ni kisa Kyake, uswe tukuyaga kula; muketile, ukwīsila mu lipyana Lyake, kilikyosa ikyene kili. Une lumo mbagile ukwinogonela ikyene mosa, loli apa po kilipo iki une ngwinogona. Une ngwitika uswe tuli ku kabalilo ka bumalikisyo. Une ngwitika i nglilō ya Bāpánja yikumalika lululu lilino. Une ngwitika uswe tuli bu bwīgāle.

⁴⁸⁴ Kangi lilino abaYuda; apa filipo ifindu fibili ifi akabalilo kōsa fisóbeligwe na baYuda: Abene bāli bafwamaso, abene bakābagile ukukibona ikyene; kangi panongwa yakuti a Bāpanja, panongwa ya kindu kimo, utubalilo twingi . . .

⁴⁸⁵ Une nāyobíle ku nJuda yumo ku Benton Harbor, Kalumbu Smith, kangi ugwe umenye iki umwene āyobíle kwa une? Ukukilania kula ku yumo mwa bala Israeli . . . mabuyo ga Israeli pala. Ililālūsyo ili isya bubumbulusyo bwa mündu mfwamaso. Kangi umwēne alinkuti, “Ugwe ukabagila ukutumula abaYuda nkati . . . Ugwe ukabagila ukutumula Kyala ntupatu tutatu nukupa Umwēne ku nJuda; ukumpela Umwene Tāta, Mwanundumiana, na Mbepo Mwikemo.” Alinkuti, “Ugwe ukabagila ukubomba ikyo ku nJuda, uswe tukaya biputafifwani mma.” Alinkuti, “Uswe tukwitika mwa Kyala yumoywene.” Muketile?

⁴⁸⁶ Kangi umwe mukubuka ukumpela Kyala batatu: Kyala u Tata, Kyala u Mwanundumiana, kangi Kyala u Mbepo Mwikemo; umwe naloliloli mukugogamaso unJuda palapala pala, panongwa yakuti umwene amenye kanunupo. Umwene amenye kanunupo ukukinda ikyo. Ikyo kikupelaga ugwe mwipūtafifwāni itolo nukusisimikisyā mūmu ubwipūtafifwāni buyīlīle, ugwe uli nabo abakyala batatu. Ugwe kufīmbilisīga ukubatēndēka abēne u Kyala yulayula-mwēne, uyu akaya bakyāla batatu mma, ikyēne kyo mbubombela-mbombo bwa Kyala yulayula-mwēne. Muketile, Kyala ābōmbile mu Bwatātu, Umwēne ābōmbile mu Bwāmwanundumiana, kangi Umwene ikubōmba lilino mu ngulilo ya Mbepo Mwikemo. Umwene yo Kyala yulayula-mwēne.

⁴⁸⁷ Iyo yo nongwa yakuti uswe tulagililīgwe ukōsya mu Ngamu ya Tāta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo; panongwa yakuti, komma mu ngamu ya . . . Mu *Ngamu*, komma ingamu-nyīngi; komma mu ngamu-nyīngi, pamo mu ngamu ya Tata, mu ngamu ya Mwanundumiana, mu ngamu ya Mbepo Mwikemo; loli “mu Ngamu ya Tāta, Mwanundumiana, kangi Mbepo Mwikemo.” Muketile, ukusyāgania u Kyala yulayula ukuya Kristi. Muketile, uyo yo Uyu ikyēne kili, ikyēne kikabagila ukuya ni njila iyingi. Muketile? Kangi i Lisimbo . . .

⁴⁸⁸ Kangi—kangi polelo linga ubusetuli bwitu bo busobi, polelo Peteri na bosa abangi ba batumigwa bamanyisyaga ikindu ikisobi; panongwa yakuti umundu aligwesa mu i Bangeli ālyōsigwe mu Ngamu ya Ntwa Yeso Kristi. Komma u mündu yumoywene ālyōsigwēmo siku mwa “Tāta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikemo,” ikyene kyo kimanyisyo kya Katolika. Une mbagile ukusisimikisyā ikyēne kwa umwe ukwīsila amasyu gābo bēne, kangi aba lekisikoni bābo bēne na filifyōsa. Ikyene kyo kimanyisyo kya Katolika kangi komma i—kangi komma ikimanyisyo kya i Bāngéli. Kangi nayumo u mündu . . .

⁴⁸⁹ Yópe u Mwalafyāle gwa England ālyōsígwe mu Ngamu ya Yeso Kristi. Kifuki fyinja bamia ntāndatu ukufuma pa bufwe bwa ntumigwa gwabumalikisyo, akabalilo kāko ikyēne kikāli nukukōlelīgwa England akabalilo kala, ikyēne kikukōlelīgwa “Kísu kya Bāndumi.” Apo po pāpo iyēne yifumileko, i ngamu. Umwēne ālyōsígwe mu Ngamu ya Yeso Kristi.

⁴⁹⁰ Iki kyālimpīndwīsyé umwēne, āli u nnini mbelebēsyá. Akabalilo kāko...linga une mbagile ukwīnogona, komma Mwikēmo Angelo. Ngimba i ngamu yāke āli ywāni, lilino? Agabasi, Mwikēmo Agabasi, une ngusūbila iyēne yāli, Une ndisakuyaga nsisimikisyé isya ngamu yila, lilino. Loli, mulimosa, umwene alinkubuka kumwanya kula, kangi abene bālinakyo kimo mwa ifi...

⁴⁹¹ Abēne babakōlile abēne bāndūmi panongwa yakuti, abāndu kangi aba Asiria na bōsa bo bāngi bāli batītu mulāngi, kangi aba Bangereza bāli ndali, inyēlu, inywīli isololoke, abantu-umwēlu, Anglo-Saxon, umwe mumenye, amaso-ga-bluu. Kangi abene balinkuti, “Abene babonekaga bo Bandumi,” kangi polelo abene balinkuyikolela iyene “Kisu kya Bandumi.”

⁴⁹² Kangi u—u gwambombo gwa Ntwa alinkufyuka pala kangi ālumbililāga ku mwalaftyale gwabo, kangi abēne bālitūgesye ku bukulūmba, bwapabwēlu ubuyo bwa moto. Une nābalāga isyambukulu sya ikyēne pakaya patali mma. Kangi injuni innini yilinkupululukila ndumuli nukusooka panja, kangi u mwalaftyale alinkulalusya ililaalusyo, “Ngimba umwene afumilaga kugu kangi ngimba umwene alinkubuka kugu?” Muketile? “Umwene aalisile mu bwelu, kangi uswe twalimbwene umwene, kangi umwene alinkubuka ukugomokela mu ngisi. Ngimba iyo yikaya njila u nnyambala ikubuka?” umwene alinkuti.

⁴⁹³ “Loli ngimba umwene āli fiki bo umwene akāli ukwisa muno?” alinkuyoba undumbilili, muketile. Kila kilinkumwāga nu mwalaftyale; kangi ulubunju lwa kilabo, umwene nu kikolo kyāke alinkōsigwa mu Ngamu ya Yeso Kristi. Uko ko kutalusya.

⁴⁹⁴ Polelo fiki? U nnyāmbála ugwkāwānda uyu ānyāfiligwémo siku pamo ālyōsigwémo siku mu njila yiliyōsa mu ngamu ya “Tāta, Mwanundumiana, Mbepo Mwikēmo,” āli mu kipanga kya Katolika. Ukunyāfīla ukwākwānda kwābonikēmo siku pa buyo, kyāli mu kipanga kya Katolika. Ukwākwānda ukōneka kwābonikēmo siku pa buyo, kwāli mu kipāngā kya Katolika. I kipanga kya Protestant akabalilo kōsa kyōsyāga...mu li Bāngéli, abatumigwa, ukwisila mukwibisyá mu Ngamu ya Yeso Kristi. Kulikōsa. Itolo bwāga ubuyo bumō kūko abēne bāli kalikosa akangi, muketile.

⁴⁹⁵ Lilino, mu iki, akabalilo akakulumba aka, abaYuda bakabagīla...Une nalindalusisyé u rabi yula, une ndinkuti,

“Rabi, ngimba ikyene kikuyaga kikafu kwa ugwe ukwitika abasololi?”

⁴⁹⁶ Umwene alinkuti, “Une ngwitika abasololi.”

⁴⁹⁷ Une ndinkuti, “Mwa Yesaya 9:6, ngimba umwene āsanusyága fiki, ‘Kwa uswe u Mwanundumiana apāpígwe?’ Ngimba umwene yo ywani uyu ikuyoba isya?”

⁴⁹⁸ Umwene alinkuti, “Umwene āyobága isya Mesiya.”

⁴⁹⁹ Une ndinkuti, “Polelo ngimba Mesiya isakupāpigwa?”

⁵⁰⁰ “Ena, Umwene ābagìle ukupapigwa.”

⁵⁰¹ Une ndinkuti, “Polelo linga Umwene abagile ukupāpigwa, Umwene alinayo i... Umwene isakuyaga na māma.”

⁵⁰² “Ena, Umwene abagisenie ukuya na māma. Kangi Umwene ikufimbilisigwa ukuya na tāta, yópe,” umwene alinkuti.

⁵⁰³ Une ndinkuti, “Naloliloli. Kangi ikyene kikuyaga kikafu kwa ugwe ukwitika ukuti ikyo kitikuyaga... ukuti Kyala u Yehova Unkulumba Yüyo āligwíle i Nyānja Ingeseefu, akābagiile ukupa ubupāpigwe ku Mwanike uyu ukwisila mu mbāpo insitakugonana?” Muketile? Pala umweene aali.

⁵⁰⁴ Umwene alinkuti, “Loli ugwe ukabagila ukumpela Umwene ukuya bakyala batatu.”

⁵⁰⁵ Une ndinkuti, “Umwene akaya bakyala batatu mma.” Une ndinkuti, “Ko bukamu buki Mesiya isakuyaga kwa Kyala?”

⁵⁰⁶ Umwene alinkuti, “Umwene isakuyaga Kyala.”

⁵⁰⁷ Une ndinkuti, “Lilino ugwe ukyāgìle ikyene. Lilino ugwe ukabile ikyene, Umwene yo Kyala.” Ikyo kyo katikati.

⁵⁰⁸ Polelo umwene āgelíle ukumbula une, alinkuti, “Ena, u nnyambala uyu āli nhiiyi, uyu Yeso gwa Nazareti. Umwene āli nhiiyi.”

⁵⁰⁹ Une ndinkuti, “Rabi, ngimba Umwene āli bulebule nhiiyi?”

⁵¹⁰ “Ena,” umwene alinkuti, “a masimbo gīnu gene gāybobile ukuti ‘Umwene ābukíle mu ngunda gwa filombe pa lisiku lya Sabata, nukwēga i kilōmbe.’”

⁵¹¹ Une ndinkuti, “Lilino, rabi, ugwe umenye kanunupo... ukōngelelāpo ukufwana ni Lisimbo lila ukukinda ikyo. I lisimbo lyīnu lyēne likuyoba ikyo kyākwítikisìgwā, ‘Ikyēne kyo kyandulagilo kuli u mündu ukubükā nu kwākùlya fifingi ifilōmbe mūmo umwe ikulōndèla, loli komma ukukibika ikyene mu nyambi yake nukukyega ikyene panja.’ Ululagilo lwīnu lwene, u rabbi.”

⁵¹² Kangi umwene ālimile pala pakayabo kanini, umwene—umwene ālitíke ikyene, panongwa yakuti umwene—umwene abīkil’ubuketi. Umwene alinkuyoba, bo kakindilepo akabalilo, umwene alinkuti, “Ena, fiki—fiki ifi fyapelile amaso ga John...” Alinkuti, “Gwābōmbile bulebule ugwe ikyene?”

⁵¹³ Une ndinkuti, “Mu Ngamu ya Yeso Kristi.”

⁵¹⁴ “Aa.” Umwene—umwene akaamenye mma; alinkuti, “Ena, ugwe ukabagila ukutumula Kyala mu tupatu tutatu.”

⁵¹⁵ Une ndinkuti, “Umwene āli yo Yehova ātendike ukwibonesya mu mbili, Rabi. Umwene... Ikyo kyo iki Umwene aali, Umwene aali Yehova mu mbili. Ingamu Yāke Mwēne iya bündu, iyi yāli Ngamu ya butabulo, panongwa yakuti nayimo ingamu iyingi yipēgígwe pāsi pa ku Mwānya ukuti umūndu abagile ukupokigwa, kwene ukwisila mu Ngamu ya bündu ya lutabulo: u Ntwa Yeso Kristi. Uko ko kutalusya. Umwene aali Kyala, Umwene yo Kyala, Umwene ikuyaga bwilanabwila Kyala, uko ko katikati kutalusya, u Ntwa Yeso Kristi.”

⁵¹⁶ Lilino, une ngwitika ukuti i kipanga kya Bāpánja lululu ulu kisa... u kumalisya kwa mbili gwa kipanga kya Bāpánja. Ififigo pakati pa... Yeso āyobíle, mwa Matai 24, (Une ngwēgága i Lisimbo limolyéne ku miniti), Umwēne alinkuti, “Abēne bisakukanyangilága pāsi ifibūmba kya Yerusalem mpaka akabalilo ka Bāpánja kakuyaga kamalíke.”

⁵¹⁷ Lilino kētésya. Ikyēne kyāpēgígwe na Ntwa gwītu Yeso, mwa Matai 24, ukuti abaYuda bisakusōsígwa panja pa kibonekelo. Danieli āyobíle, kunyuma kula mu basololi baiyolo, umwēne āyobíle ukuti pisakuya ngapo imilungu malongo-mahano-namibili igi gisūngulìgwe, ku baYuda. Kangi u Mesiya ābagile ukwīsa (u Nsōka) kangi isakusolola nkati mwa ndungu gwamalongo-mahano-na-mibili, iki kyāli fyīnja fihano-nafibili, Umwēne isakutumulígwā pakati na pakati. Kēta mumo ikyene kyāyilile kipelelesye, Yeso álumbililige ifyinjia fitatu na sinda kangi ákomeleligwa. Lōli filipo fitatu... Ikyo kikwīsa mulamula nkati pa ili ilīngi ililālusyo apa. Filipo ifyinjia fitatu-na-sinda tāsi fisūngulìgwe ku beene, ku baYuda. Ikyeene kibagiile ukuya.

⁵¹⁸ Lilino linga ugwe kwegaga Busetuli, untu gwa 7, Yohani āketile a mia yumo na malongo mana na bana ba baYuda bōsa bafūngígwe, ukufuma ku ifikolo kalongo na fibili ifya Israeli. Mukuketa iki une ngusanusya? Kikāli kyapabutasi ukuboneka pa buyo, ifya kwīsa panja.

⁵¹⁹ Lilino kēta mumo ikyene kiyilíle ubumogi, bo uswe tukāli ukwigala lilino. Kētésya mūmo—mūmo ikyēne kikubükíla ukusyūngutíla. Lilino, abaYuda bala bayile ngīsi.

⁵²⁰ Lilino, abaYuda aba apa, bingi ba bēne apa, bo itolo... umwe mumenye mūmo abēne bayilile, abēne bikukolelēla ubukabi bwa kīsu. Kangi abene bo itolo—itolo bāndu ba hela, kangi ikyo kyo kyosa iki ugwe ubagile ukupela ukufuma ku kyene, muketile; kangi bamatāti fiyo, kangi basitakupāysa, kangi batisakupilika. Lōli, abo bakaya bala aba Umwēne āyobelàga ngapo, linga umwe mwisakukētésya.

⁵²¹ Lilino, a Bāpanja...Lilino kētésya, filipo fikāli fisyēle ifyinja fitatu-na-sinda ku aba a baYuda. Lilino, Yeso āyobile ukuti a kāya ka Yerusalem kisakukanyangigwága na Bāpánja mpaka akabalilo ka Bāpánja...(Lilino, umwe bāndu mwe mutikwítíka mu tubalilo, bule apo?)...Mpaka akabalilo ka Bāpánja kamalike. Kangi akabalilo kāko akabalilo ka Bāpánja kamalíke (akabalilo ka Bāpánja kamalíke), polelo a kāya kisakupigwága ukugomokesya ku baYuda. Kangi Yeso ākindilile ukuyoba ukuti i ngulilo...Alinkuti, “Akabalilo kāko ugwe kusōka panja nukukéta u mpiki gwa māfilu gukutwāla panja ubulēnge, kangi gyōsa igīngi imipiki gukupa’maluba,” alinkuti, “umwe mukumanya ukuti ulumu luli kifuki.” Alinkuti, “Mulamula akabalilo kako ugwe kukéta ifindu ifi fikwisa ukuboneka, umenye akabalilo kali kifuki, pa kifigo; kangi naloliloli une nguyoba kwa umwe ukuti ingulilo iyi yitikuboneka mpaka ifindu ifi fisakufwanikisiga.”

⁵²² Lilino, abēne bākētesísye ku kyēne mu ngulilo yila, “Ikyo kyo iki Umwēne āyobelaga ngapo.” Komma na pānandi!

⁵²³ Pilikisia! Umwēne āyobile, “I ngulilo iyi yigubwēne u mpiki gwa mafilu gukumesya pānja utumela twāke.” Lilino ketesya, Umwene alinkuti, “Ikipiki kya māfilu, kangi fyosa ifipiki ifingi.” Lilino, mmasyu agāngi, “Pisakuyako u luyigo lwa kīsu kyōsa pa kabaililo kala.” Lilino kētésya ubusololi ubu, mūmo ubwēne bukubōmbela nkati kangi itolo bukwīngililāna nkati nubupelelesye. Lilino kētésya. “Fyōsa ifingi ifipiki fikusōya utumela twābo, ukuyiga.” U mpiki, akabalilo kāko ugwe gukubīka pānja utumela twāke, gukuyīga. Ngimba ikyo kyākutalusya? Lilino, aligwesa amenye, u mmanyisi gwabusololi, ukuti u mpiki gwa māfilu akabalilo kōsa gwali nJuda. Uswe tumenye ikyo. Ikyēne kyo baYuda. Lilino i...

⁵²⁴ Kangi kēta kwa Yoeli, akabalilo kako umwene ālyegíle ikyene ukukilania, umwene alinkuti, “Iki u kayübili ālekilemo, u kāndona alinkulya; iki u kāndōna ālekileko, i lipalalila lilinkulya; kangi iki ilipalalila lyālile...” Linga umwe mukukētésya, ukuti ka kalakala akanyamana, utuyilo twakukīndàna: u kayübili, u kāndōna, i lipalalila. Ikyēne kyo kanyamana mōsa kalakala, ikyēne kyo itolo utuyilo utukīndàne bwa būmi bwāke. Lilino kētésya, ilipalalila lilalila likwānda ukulya pa mpiki gwa kiYuda kunyuma kula, ukukitumulania ikyēne, kangi ikyēne kikwānda ukulya nu kulya nu kulya nu kulya mpaka ikyēne kilinkwēgèla ikyēne ku kikōngoti; lōli polelo umwēne alinkuti, “Une nisakupyanikisyaga,’ ikuti u Ntwa, ‘ifyinja fyōsa ifi kayübili ikulya. Kangi une nisakubatēndéka abāndu Bāngu ukuya busangulufu.’” Muketile? Lilino, u mpiki gulyēlígwe pāsi. A Bāpánja bāsomekīgwe mu kyēne, ikyo kyo kyabwanalōli. Umma ndaga, uswe tukufimbilisíwa ukutwāla ikipaso.

⁵²⁵ Lilino akabalilo kāko akabalilo ka bumalikisyō kakwīsa, akabalilo kāko uswe tukufika pāsi ku bumalikisyō (linga une ngukēta ikyēne kanunu), i Nongwainunu yili: apene pikufimbilisigwa ukuyapo ulusasanio ulukulumba lukweega ubuyo.

⁵²⁶ Lilino, ngimba umwe mumēnyemo ukuti i ndēmbèla ya kiYuda yo ngūlu ukukīnda i ndēmbèla nkīsu? Kangi ikyēne kilāmbaléle ukuya kimyemye ku fyīnja maelifu mabili, ukukīnda ikyo, kifuki fyinjia bamia malongo-mabili-na-fihano. Indēmbèla ya kiYuda, iyi indondwa ya sōnge-ntāndātu iya Davidi, yikapepelwikēmo siku ku fyinjia bamia malongo-mabili-na-fihano; ukufuma pa kupīmbìgwa ukusōkàpo ku-ku Babuloni. Kangi lilino, panongwa yakuti i Kitangalala kya Roma kyāpokíle abene (kangi u Mesiya ikwīsa kangi abēne balinkukipíka Ikyēne), kangi bābalanisigwe ku mibelo mina gwa kīsu. Lōli ngimba umwe mumēnyēmo, pa Meyi ilya ntāndātu, 1946, indēmbèla yila yikugōmokēla pamwanya pa Yerusalem kāngi? Ngimba umwe mumenye, pa Meyi ilya ntāndātu-na-limo, 1946, u Gwāndūmi gwa Ntwa āboníke kwa une (ilisiku ilikōnge) pamwanya apa, kangi alinkunduma une nkīsu kyōsa ukutwāla pānja u luyigo? Lulalula ulubūnju ulukōnge! Akabalilo kāko indembela yila yāfyusísye mu Yerusalem, bo likusulukila pāsi i lisuba pamusi pala, u Gwāndūmi gwa Ntwa āboníke apa mu United States kukabalilo kamokēne. “Akabalilo kāko umwe mukukēta u mpiki gwa māfilu na gyōsa gya mipiki gikubīka pānja!”

⁵²⁷ Balinga bikukumbukila i Ndondwa yītūlike pāsi apa ku Kisōko Ohio, ifyinja finci ifi fikindilepo, akabalilo kako Umwene aayobile... Apa po ikifwani kya Ikyene apa mpakalino, akabalilo kako Umwene ikwisa pasi. Alinkuti, “Iyāko i Ndumi yisakubūka pānja ukuya gwakutala kuli u Kwīsa kwakibili, itolo bo yu Ÿohani ābūkile panja ukuya mbopa-nkyēni kuli u Kwisa kwākwānda.” Kangi, kēta, ukusyūngutīla ikīsu kipyāgīle ulusasanio. Malongo ga maelifu ukōlosania maelifu na maelifu, kangi ulusasanio ulukulumba.

⁵²⁸ Bosa a bandagilo, kangi bosa abakindane bala ukusyungutīla ukukilania nkīsu, kangi i fipanga ifinywamu fyāyobile, “Amasiku ga Billy Sunday gamalike.” Loli akabalilo kako abene baaketile ikipanga kilinkwanda ukuyiga (abandu ba palipōsa), abēne balinkufimbilisigwa ukupoka i kisyo kyābo. Charles Fuller āngāli ēgile ubuyo bwābo, lōli umwēne āli nkāngāle fiyo; polelo abene balinkubuka na Billy Graham. Kangi Kyala alinkwega Billy Graham, pamo, ikipanga kya Baptisti kyaabombile, kangi abene bosa balinkunsyungutīla umwene. Kangi Billy Graham akaya sinda gwa ndūmbilili uyu Nkundwe Neville ali, mbutali fiyo mūmo ukuya ndumbilili, komma ku... umma, mu njila nayimo. Loli ikyene kyo fiki? Abene bafimbilisigwaga ukubomba ikyene, ikyene kyo kyabūmi,

kangi aligwesa itolo ukusyungutila ikyene, ukubungania ukusyungutila. Billy ikuyoba ikindu kilakila. Muketile, abene bafimbilisigwaga ukubomba ikyene. Kangi ikyene kyabagisenie ukubomba ukufwanikisa i Lisyu lya Kyala. Abene bakali nayo a Mbepo ugvakubungania ukusyungutila, polelo abene balinkufimbilisigwa ukwega i Lisyu ukwibungania ukusyūngutila; polelo abene balinkubomba. Kangi Billy yo ndūmbilili gwa Lisyu, kangi u nyāfu, kangi abēne balinkukōnga ukusyūngutila; popāpo kila kilinkubika bōsa ba batalale abakwīnāngisya mu bukōngesye bwābo. Kangi u Kindu ikikindefipeligwa, nu bubumbulusyo Bwakyala, na maka ni mibōmbo na fyosa, ukwisila mu fika fya Kyala, ukubīka iki...i Kipanga, u Nsīngiligwa unyakilīgwe uyu ali na Mafuta mu nyāle Yāke, ukumbīka Umwēne mu luyigo. Muketile? Kangi ikipanga ikitalale ikyanyiho kyāli nu lusasanio lwāke. Kangi apa alipo Israeli ikusanuka nu lusasanio lwabo.

⁵²⁹ Une ndinalyo i filimu mu nyumba yangu lululu lilino, *Amaminiti Matatu Mpaka Kilo-Pakati*. Kangi uswe tuli ni kipiicha kya ba Yuda bala bikwīngīla. Ukwīsa nkati; umwe mukibwēne ikyēne mu kalatasi ya *Look*. Kangi i sitima, sisusīgwe, sikwīsa ukufuma ku butali ukusuluka mu Iran kangi pāsi kula; abaYuda bala bakāmenyemo siku ukuti Yeso ālimo siku pa kīsu, abēne balinkubūka ukusuluka nkati mu kupīmbigwa bwa Babuloni. Ikyo kyo kyōsa abēne bāmenyēmo siku. Abēne balinkulima...umwe mukibwēne ikyēne mu kalatasi ya *Look* pamo *Būmi* ni fyēne, ku abēne balinkulima ni fyōmbo ifikūlu ifyamatapwa. Kangi akabalilo kako abene basibwene indege sila sikwisa mula, abene binogonaga, “Iki kyo kyene,” panongwa yakuti Kyala ābabulile abene “abene bikuyaga pāsi pala, kangi āngāli bikupīmbigwa ukugomokela ku Yerusalem pa mapiko ga swanga.” Uko ko kutalusya. Pala abēne bali. Kangi unJuda alinkuti, “Iki kyo ikyēne.” Abēne balinkwēnda mulamula nkyēne, kangi uswe tuli nafyo ififwāni na masyu gābo bēne, nu kubalālūsyu abēne; ukwīsa ukufuma mōsa ukukilania i kīsu. Bamo mwa bēne bapīmbile abakāngāle bābo bala pa nyuma syābo, kangi bala abafwamaso na balemale. Kangi abēne bikusōkāmo mma sitima ukufuma ku fiyabo ifikindane ifya kīsu, bikwīsa nkati.

⁵³⁰ Kangi abēne balinkwanda ukupīmba imilyālabwe mu finyambi, ukufuma pa mfu; kangi umwīsyūgu abēne basyāgile i nyībūko sya mīsi, iki kyi kyapamwanya-ukukīnda, iki kīsu kyabulimi ukikulumba-ukukīnda nkīsu. U Dead Sea ikukolelēla ubukabi ukukinda fyōsa ifīngi fya kīsu fibīkīgwe palikimo. A ba Yuda bikugomokela; ikyēne kifisīgwe ukufuma ku Bāpānja, lōli abēne bikumela bikupānda ngati liluba.

⁵³¹ Abēne balinkuyoba ku bala—bala a ba Yuda, abēne balinkuti, “Ngimba umwe kugomokela ukwisa kukufwa kīsu kyakukāya.”

⁵³² Alinkuti, “Uswe tukugomokela ukumbona Mesiya. Ngimba Umwene ali poki? Umwene abagisenie ukuya apa.”

⁵³³ Nkundwe, akabalilo kako ugwe kuketa u mpiki gwa māfilu gukusōsyu panja utumela twāke, Umwene alinkuti, “Ingulilo iyi yitisakukīnda mpaka fyōsa fiyege fifwanikisigwe.” Kéta ku lusasanio na bāngamu. Kéta ku lusasanio ni Kipanga. Kéta ku lusasanio lukwisa na ba Yuda, abene bikuketesya kuli ukwisa kwa Mesiya. I Kipanga, i Kipanga kisusigwe-na-Mbepo, u Nsīngilígwa na... a bafünde na mafuta mu nyâle syâbo bisakubükâga mu Lusekelo lwa Bwēgi.

⁵³⁴ AbaYuda bisakuyobága, “Iki kyo ikyo. Apo po aliko Kyala gwītu uyu uswe tugūlilepo.” Kula ko kūko abāko maelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana...aba baRussell balinkufulunganikanamo. Balipo abaYuda bala bimile pala aba bisakummwāmbililâga Umwēne. Abene balinkuti, “Pala alipo u Kyala gwitu uyu uswe twaagulilepo.” Abēne bisakumbona Umwēne, ikuyoba, “Ko kugu Ugwe gwāgégaga agēne? Ko kugu Ugwe ufyāgile ifikoko nkiboko Kyâko?”

⁵³⁵ Umwene alinkuti, “Une abene mfyāgile ifyēne mu nyumba ya binangu.” Uko ko kutalusya, “Inyumba ya binangu.”

⁵³⁶ Ngimba Umwene isakubomba fiki? I Kipanga kya Bāpanja kisakwegígwaga mu Lwīmíko kangu u Nsīngilígwa isakwegígwa kwa Kristi.

⁵³⁷ Ngimba u Yosefu ālimanyisye bulebule mwene ku bandu bake? Umwene alinkusōsyu u Gwapanja aligwesa ukufuma ku kuyapo kwake. Umwēne naloliloli ābōmbile. Ngimba kisakubonekâga kyo fiki ku basyâle ba mbeyu ya nkikùlu? I nyīfwila yāpūtile amīsi pānja pa kanwa pāke ukutēndèka ubwîte; Yeso aatile, “abene bisakutagigwaga mu ngisi panja, kangi kwisakuyangako ukukuuta nukulila nukusya amino,” isala ingulumba sya bufwīmigwe ni ngelo sisakwīsa pa kipānga kya Bāpānja.

⁵³⁸ Ngimba kisakubonekâga kyo fiki polelo? Akabalilo kāko ukugogigwa kukwīsa, akabalilo kāko Kyala abōmbile kilikyōsa ukufuma ku baYuda pala, Yeso isakugomokelâga bo yu Yosefu ābōmbile. Akabalilo kako abene bapiliye Yosefu, akabalilo kako umwene āsātisye bosa abasikali bake na kilikyosa ikīngi, kangi umwene alimbwene u Benjamini unnini kangi abene bimile pala, kangi abene bikupinduka panongwa ya kumgoga Yosefu. Abene binogonaga ukuti abene bālingogile Yosefu, kangi apa umwene aalimile pankyenî pabo. Umwene alinkuti, “Une ne Yosefu. Une ne nkundwe gwinu.”

⁵³⁹ Polelo abene naloliloli balinkutetema, “Umwene yo Yosefu. Lilino uswe tummenye umwene.”

⁵⁴⁰ Akabalilo kako Umwene isakuyobaga, “Une ne Yeso. Une ne Mesiya.”

⁵⁴¹ Abene bisakuyobaga, “O, mwe, lilino fyo fiki uswe tukwambililaga!”

⁵⁴² Ikyene kyōsa kyābombígwe ku lwimiko lwa Kyala. Ikyene kitikuyaga Umwene yo... Ena, abene babagile ukumpilika umwene ikukúta mpaka ku nyumba ya Farao, Yosefu ikukúta kuli abene.

⁵⁴³ Gūlila mpaka Yeso ikubabona aba Yuda bala aba Umwēne āfimbilisigwāga ukutika nu bufwamaso ukutwītikisyā uswe Bāpānja ukuya nu lusako ukwīsamo nkati, iyo yikuyaga sala, une ngubabūla umwe. Umwēne isakwēgāga aba Yuda bala, komma umwe ukupasya, aba Yuda bala bisakupokigwa. Ena, nkulumba, pikufimbilisigwa ukuyapo pala. Kangi iyo yo fundo yangu iya ikyene, une ngabagila ukukibona ikyene nakumo kubūngi mu Lisimbo. Ugwe kufimbilisigwa ukufikyūnga ifyēne fitatu palikimo, kangi.

⁵⁴⁴ Ugwe kufimbilisigwa ukukyunga u—u mfunde ungonatulo, i—i kipanga itolo kinunu, ikyākwilāta, muketile. Ugwe kufimbilisigwa ukwēga i kipāngā... Ikyo kyo, unJuda ikyākwānda, un’Juda uwākwānda, uyu yo itolo mündu unkupililigw’amaso ikugūlila pa lukīndi lwapalubafu. Ugwe kufimbilisigwa ukufika pa likato ilikōnge mōsa, uyu yo mfunde ungonatulo, uyu yo āli nkololofu, kangi itolo alinkusōka panja nukwakubūka ku kipanga, nu kwīngila i kipāngā, kangi mmogi mwīnītu nnunu. Polelo ugwe kufimbilisigwa ukwēga i Kipāngā, ikyamwambepo, u Bunyakiligo, u Nsīngilīgwa, pala umwēne ikwima. Abandu batatu bala, ugwe ukabagila... abene bakaya bafuluganikane mma, komma napanandi. Abene bakaya bosa bafwanefwane mma. Komma u Jehovah Witness ikuyoba, “abo balipo maelifu mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana yo Nsīngilīgwa”; ikyo kyo kisobi. Abo bo ba Yuda, muketile. Pala alipo u Nsīngilīgwa, aba Yuda, kangi umfunde ungonatulo. Kangi ugwe kubagaga abene bosa, nu kuyoba, “Ena, abene bo bosa batatu mmabuyo matatu amakindane.” Abēne bo bōsa, ubupīme butatu ubwa bāndu. Naloli, abēne bakabagila.

⁵⁴⁵ Polelo akabalilo kāko Yeso ikugomokela ku kīsu... A ba Yuda, ngimba abēne bo fiki? Abafulwe ba tempeli. Kangi akabalilo kāko Yeso ikugomokela, Umwene ikwisa *nu* Nsīngilīgwa. Yeso ikwisa katatu kosa: Umwene ālisile akabalilo kakwanda u *kutabula* i Kipanga Kyake, Umwene ikwisa akabalilo kabubili u *kwambilila* Kipanga Kyake, Umwene ikwisa akabalilo ka butatu *ni* Kipanga Kyake. Muketile? Katikati. Popāpo ikyēne kyo kyōsa kimo mwa kikulumba ikyakwīsa ikipelelesye, ikyēne yo yōsa yumo unkulumba Kyala umpelelesye; ikyēne kyo yōsa yumo unkulumba Kristi umpelelesye; i Kipanga kimokyēne ikipelelesye, ubutabulo bumo ubukulumba ubupelelesye, ... kilikyōsa; ikyēne kikwīsa u butātu, lōli ikyēne kyo kyōsa mwa Yumoywēne. Muketile? Ikyene kikaya bandu batatu mma, komma batatu iki; ikyene kyo itolo

Mundu yumoywene, i Kipanga kimokyene, u Mbili gumo, yumo Kristi, Ntwa yumoywene “mwa umwe mwesa, kangi ukwisila mwa umwe mwesa,” na fyosa bo ifyo. Fyosa filikanunu!

⁵⁴⁶ U Ntwa abasaye umwe. Une mbakolile umwe pakabalilo katali fiyo.

⁵⁴⁷ U Ntwa ukuya ikwitikisy, lilino, linga une ngufika pakwīsa kangi pa kilo inandi, pamo pa Ndungu nkilo pamo ikindukimo bo ikyo, linga u ntimi apa akaya nakyo ikindukimo pa ndumbula yāke, une ngugelaga ukwāmūla ifi apa. O, filipo ifinyāfu fyo apa. Balinga bikulonda ukupilika agene? O, une ngaganile itolo agene. Unko une mbukemo ukukīndamo mu gēne kangi, mbibimbibi itolo, bo tukāli uswe ukusanusya ulukōmáno ku ntimi.

⁵⁴⁸ Itolo pilikisy ku iki:

Ngimba ko kugu amabwe gikwi-...? Ngimba fyo fiki amabwe gala gikwīmilīla mu Busetuli, 21? Ilyo lyo limo ilinunu.

Līngānia ifyaabuumi fina fya Busetuli 5. Lilipo ilingi limo ilinunu.

Bo bāni abakulumba malongo-mabili-na-bana? Apo lilipo ilīngi limo ilinunu, muketile.

Ngimba undisi unkesefu gwāsanusyāga fiki ugwa Bwāndilo 38? Umwe mukukūmbukila umwēne ābükile nu kwākwēga unkasi-gwa-mwānake nu kwītūgala nagwe ngati ndogwe; kangi alinkutēndēka untengo nu kusōka pānja; kangi polelo akabalilo kāko umwāna ikusōka pānja, abēne balinkubīka undisi unkesefu ukusyūngutīla ikiboko kyāke (umwēne āgūtīle panja kangi polelo umwēne alinkugomokela nkati), u—u gwakukonga yula isile pankyeni pa mwene. O, ilyo lyo limo linunu; ilyene naloliloli lili.

Ngimba fyo fiki ifikungilwa fikutumigwaga panongwa ya bufwe bwa baketi, mu Busetuli 11? Ako ko kabalilo kāko Mōse na Eliya ikugomokela nyuma ku lusasanio ukubuka ku bandu ba mia-yumo-na-malongo-mana-na-bana. **Ngimba fyo fiki ifikungilwa?** Kētésya iki ifyene fili, ikyo kyo kinyāfu.

Ko kugu abikēmo bisakuyaga bo bumalike ubulagili bwa... (apa lilipo limo ilinunu, ndumiana. Bisa...) ...fyīnja-elifu-yumo? Ngimba lo luko luki ulwa mbili abēne bisakuya nago?

Ngimba uswe twisakulōngaga a bāndumi?

Nongwa ya fiki inywīli sikuya sya bāndumi mu Bakorinti Bākwānda? Mwa Būku gwa Bakorinti Bākwānda. Gāmo amanunu gala, naloliloli manunu.

⁵⁴⁹ U Ntwa abasaye umwe. Une ngusūbīla u Ntwa ikwitikisyaga uswe ukwīsa palikimo nukuyobesania ifindu ifi, ikyēne kyo kyōsa ku lwīmiko Lwāke. Uswe tubagile ukusitakwitikisania

pa fundo sya gēne; loli une nguyobaga ikindu kimokyene, linga umwe mwisakuyaga na bu bwīngi bwa buhobofu ukupilika gēne bo mūmo une ngubōmbèla ukuyoba isya agēne, uswe tukuya na kabalilo akanyāfu. Ameni. Ameni.

⁵⁵⁰ Umma ndaga, u Ntwa ayege nnunu fiyo kwa ugwe lilino. Komma ukwībwā ingomano. Ubufumusye bwa Nkundwe Neville, lilino, ubo bo buli pa WLRP, Mpyāgilo kulubunju pa sala ya buhano-na-buna; i kwāya-ya-bana ya Neville, kangi une nsisimikīsyé abēne bisakubōmbèla umwe ubununu, isangako kangi pilikisyá ku bēne. Kangi linga une mbagíle, linga une ngugomokela nkabalilo, pamo ukukéta une nguyaga pakugomokéla, une ngunkōlélága unkasi; linga Untwa ikwitikisyá une ukuketa umpala unkāngàle Nkundwe Bosworth. Une... Umwe mwesa... kangi une ngugomokelaga pa Ndungu nkilo.

⁵⁵¹ U Ntwa ayege nnunu kwa ugwe lilino. Kangi nkundwe, ntimi, isaga apa itolo i miniti; kangi ndeke umwene ēgège u bubombelo. Kangi:

Komma ukwībwā u lwīpúto lwa nyūmba,
Yeso ikulonda ukwagana na ugwe apo;
Umwēne isakukupākisyá ugwe,
O, komma ukwībwā u lwīpúto lwa nyūmba.

⁵⁵² Umwe muluganile ulo? Balinga bikwīpúta mu kāya kāko gwīmwéne? Unko uswe tukēte, bōsa i...bōsa... Ikyo kyo kinunu, itūgala kifuki kwa Kyala. Yaga nnunu, bāna banini, Kyala isakubasayága umwe.

Umma ndaga, Nkundwe Neville.

MALĀLŪSYO NA MĀMŪLO BAHIBURI KIYABO II KYA57-1002

(Questions and Answers on Hebrews Part II)

KAYĪLO, LUBATIKO NI KIMANYISYO KYA KIPĀNGA IMBĀTIKĀNO

Ubulumbilili ubu butwalgwe nu Nkundwe William Marrion Branham, ubu pakwanda bwatwalgwe nki Ngereza pa Kitatu namayolo, Okutobala 2, 1957, ku Branham Tabernacle mu Jeffersonville, Indiana, U.S.A., bwiegigwe pa busimbe bwa tepi ya magneto kang'i busimbige kisitakutumula mu ki Ngereza. Ukusimba ukwa mu Kyangonde ubu bwasanusigwe nu kuyabanisigwa na ba Voice of God Recordings.

KYANGONDE

©2023 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org

Ukusasania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fiyege fyombo fyakubombela imbombo pakusasania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimbingi, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbige ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org